

FAUNABEHEERPLAN 2025-2030

**Wildbeheereenheid
Roerstreek e.o.**

Goedgekeurd in de Algemene Ledenvergadering
van 5 november 2024.

WBE Roerstreek e.o.

Inhoud

Inhoud	3
Voorwoord	5
1. Inleiding	5
2. Organisatie van WBE Roerstreek e.o.	6
3. Gebiedsbeschrijving	9
3.1 Landschap	9
3.1.1 Bodem en water	10
3.1.2 Hoogteligging	11
3.1.3 Landgebruik	12
3.1.4 Analyse van het landschap t.o.v. de fauna	12
3.2 Wegen, spoorwegen en waterlopen	14
3.3 Terrein beherende organisaties	14
3.4 Faunavoorzieningen	15
3.5 Communicatie en samenwerking met andere partijen	17
3.5.1 Samenwerking	17
3.5.2 Communicatie	18
3.5.3 Voorlichting	18
4. Faunazaken, schade en overlast	18
4.1 Schade melden	19
4.2 Schade in de WBE	20
4.3 Stroperij/verstoring recreatie	26
5. Ruimtelijk beleid in de WBE	26
5.1 Omgevingswet	26
5.2 Provinciaal faunabeleid	26
5.3 Natura 2000 Vogel- en Habitatrictlijn	27
6. Tel- en afschotregistratie	28
6.1 Tellingen	28
6.2 Afschot	28
6.3 Valwild	29
7. Huidig faunabeheer	30
7.1 Wild zwijn	30
7.2 Reeën	31
7.3 Ganzen	32
8. Doelstellingen van de WBE 2025-2030	33
8.1 Statutair doel	33
8.2 Hoofddoelen	33
8.3 Subdoelen	33

9.	Maatregelen	35
9.1	Biotoopverbetering	35
9.1.1	Algemeen.	35
9.1.2	Akkerranden en overhoeken.....	35
9.1.3	Patrijzen project.....	36
9.1.4	Aanpak Predatie vossen en kraaien optimaliseren	36
9.2	Beheer grofwildpopulaties	36
9.2.1	Zwartwild kerend raster	37
9.2.2	Doelstand wild zwijn en ree realiseren	37
9.3	Schade beperken	37
9.3.1	Afspraken lokaal faunaoverleg	37
9.3.2	Wildspiegels plaatsen.....	37
9.4	Samenwerking	37
9.4.1	Externe samenwerking.....	38
9.4.2	Interne samenwerking	38
9.5	Toezicht	38
9.5.1	Aanstellen van een BOA.....	38
9.5.2	Bevorderen meldpunt valwild.....	38
9.6	Verbeteren van de kennis	39
9.6.1	Bestuur academie	39
9.6.2	Cursus voor grofwild.....	39
	Bibliografie	40
	Bijlage 1. Van Haften draagkrachtmodel.....	41
	Bijlage 2. Telprotocollen	43
	Bijlage 3. Telprotocol zwartwild (aanwas)telling.....	44
	Bijlage 4. Telcijfers 2019-2024	45
	Bijlage 5. Afschotcijfers 2019-2024.....	47
	5.1 Afschot wildsoorten.....	47
	5.2 Afschot Ganzen.	48
	5.3 Afschot gegevens reewild.	48
	5.4 Afschot schade/beheer	48
	5.5 Afschot exoten en verwilderde dieren	49
	5.5 Afschot landelijke vrijstellingen	49
	Bijlage 6. Wilde varkens 2019-2024	49
	6.1 Valwild wild zwijn totaal.....	49
	6.2 Afschot Wild zwijn (schadegebied) van 1 januari tot en met 31 december	49
	6.3 Afschot Wild zwijn (leefgebied) van 1 januari tot en met 31 december.....	50
	6.4 Telgegevens Wild Zwijn (leefgebied de Meinweg)	50
	6.5 Afschot gegevens Wild Zwijn (leefgebied de Meinweg) van 1 juli tot en met 30 juni...51	
	Bijlage 7. Jachtvelden	52

Voorwoord

Het Faunabeheerplan wordt uitgevoerd door de ruim 300 Wildbeheereenheden in Nederland. De ruimte en mogelijkheden hiervoor worden bepaald door de OMGEVINGSWET en de provinciale uitwerking daarvan. WBE's hebben te maken met provinciale natuurvisies, provinciaal faunabeleid en faunabeheerplannen waarin de randvoorwaarden voor de uitvoering zijn geregeld.

WBE's zijn samenwerkingsverbanden van jachthouders en hebben hierin hun eigen verantwoordelijkheid. Ze zijn geen uitvoeringsorgaan van de overheid, maar de rol van de WBE is ook niet vrijblijvend. Het vraagt om een planmatige aanpak van jacht, beheer en schadebestrijding in de WBE om toekomstbestendig te zijn en als serieuze partij aan tafel te zitten met alle betrokkenen in het gebied. De wildbeheereenheid heeft in de omgevingswet een formele positie gekregen. Jagers moeten aangesloten zijn bij een WBE.

Dit Faunabeheerplan voor de WBE Roerstreek e.o. is opgesteld voor de komende 5 jaar. Het plan bevat alle elementen waarmee jagers te maken krijgen en sluit aan bij een landelijke systematiek voor alle ruim 300 WBE's in Nederland, maar blijft maatwerk.

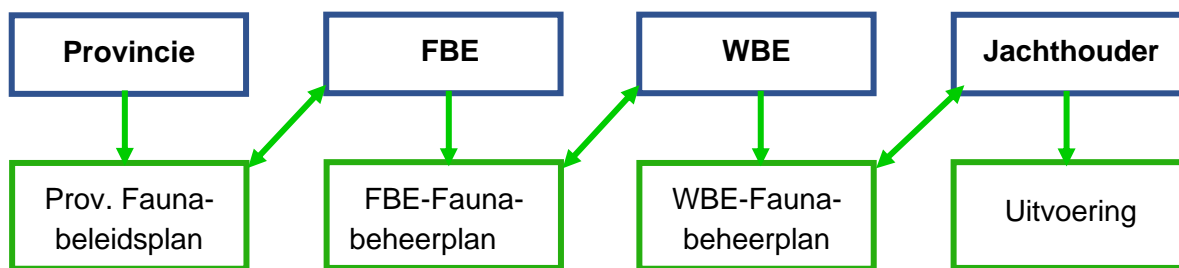
1. Inleiding

Het faunabeheer in Nederland is een vorm van natuurbeheer en aan een groot aantal wettelijke regels gebonden. Deze zijn opgenomen in de Omgevingswet en provinciale verordeningen.

Met de Omgevingswet, die vanaf 1 januari 2024 van kracht is, hebben de Wildbeheereenheden (WBE's) een grotere verantwoordelijkheid gekregen. Ze zijn nog meer verantwoordelijk voor de uitvoering van planmatig faunabeheer en betrokken bij de onderbouwing van het Faunabeheerplan. De taak van de WBE's zoals vastgelegd in de Omgevingswet omvat onder andere het uitvoeren van het Faunabeheerplan, het bevorderen van duurzaam beheer van in het wild levende populaties en het bestrijden van schadeveroorzakende dieren. Registratie van afschot en tellingen maken daar deel van uit.

Het faunabeheer vraagt dus om **maatwerk, samenwerking en een planmatige** aanpak. Maar hoe doe je dat? Faunavraagstukken zijn door decentrale wet- en regelgeving complexer en overstijgen de individuele jachtvelden. Ook nemen diersoorten in aantallen toe- of juist af, passen soorten hun gedrag aan of migreren ze tussen jachtvelden en WBE's of zelfs provincies. Ook hiervoor is een planmatige aanpak gewenst. Binnen de WBE hebben grondeigenaren soms uiteenlopende doelstellingen ten aanzien van het beheer van de fauna. Dat vraagt binnen een WBE om afstemming en maatwerk ook al omdat wild zich niet aan de grenzen van eigendom houdt. Tot slot verandert ook de opvatting over jacht in de maatschappij en in het benutten van die kansen kunnen WBE's ook een grote en positieve rol spelen.

Een WBE-Faunabeheerplan kan in belangrijke mate bijdragen aan samenwerking en een planmatig faunabeheer binnen de WBE en waar nodig ook tussen WBE's.

2. Organisatie van WBE Roerstreek e.o.

De WBE is een vereniging met leden, deelnemers en begunstigers. De leden zijn rechtspersonen (veelal jagersverenigingen) of natuurlijke personen met een eigen jachtveld van tenminste 40 hectare bejaagbare grond, dat zij hebben ingebracht bij de WBE. Deelnemers van de WBE zijn statutair de jagers die lid zijn bij een jagersvereniging. Begunstigers zijn natuurlijke personen die de WBE financieel ondersteunen. In de praktijk zijn begunstigers vaak gastjagers c.q. beginnende jagers die in de WBE actief zijn.

De WBE is eigen jachthouder van alle jachtrechten in haar werkgebied. Alle leden zijn statutair verplicht hun jachtrechtcontracten bij de WBE in te brengen. Daarnaast huurt de WBE zelf ook gronden van derden (provincie, gemeenten, waterschap e.d.). Daarnaast verwerft de WBE zogenaamde grondgebruikersverklaringen. De grondgebruiker (dus niet de grondeigenaar) geeft daarmee toestemming voor uitvoering van schadebestrijding in het kader van een vrijstelling of ontheffing of populatiebeheer op grond van een ontheffing. Via dit systeem is de WBE houder van alle jachtrechten in haar werkgebied en kan schadebestrijding en populatiebeheer in haar werkgebied laten verrichten.

Ten behoeve van het verkrijgen van een Omgevingsvergunning jachtgeweeractiviteit (voorheen: jachtakte) verstrekt de WBE aan al haar leden en deelnemers de zogenaamde verklaring "Toestemming Wildbeheereenheid om de jacht buiten gezelschap uit te oefenen", (Artikel 11.64 lid 1 onder d, Besluit activiteiten leefomgeving). Daarnaast verstrekt de WBE desgevraagd aan begunstigers/gastjagers een toestemming om het genot van de jacht in gezelschap van een jachthouder uit te oefenen (Artikel 11.64 lid 1 sub b, Besluit activiteiten leefomgeving), de zogenaamde gastjagersverklaring.

Voor schadebestrijding of populatiebeheer heeft de provincie Limburg diverse provinciale ontheffingen aan de Faunabeheereenheid Limburg verleend. De FBE Limburg beschikt zo over een breed instrumentarium dat kan worden ingezet voor beheer en schadebestrijding. De FBE machtigt de WBE schriftelijk om haar leden en deelnemers gebruik te laten van een bepaalde provinciale ontheffing. In de WBE Roerstreek e.o. wordt vooral gebruik gemaakt van de ontheffingen voor het beheer van reewild, het beheer van zwartwild in het leefgebied, het beheer van zwartwild buiten het leefgebied, populatiereductie van grauwe ganzen, predatorbeheer van de vos in het kader van patrijzen beheerzones.

De WBE Roerstreek e.o. heeft van ondergenoemde grondeigenaren jachtvelden gehuurd:

- Gemeente Roerdalen, ca 853 ha.
- Gemeente Roermond, ca 233 ha.
- Staatsbosbeheer, 320 ha. (grondgebruikersverklaring en deels jacht).
- Staatsbosbeheer, eigen gebied 995 ha.
- Deponie Limburg, 45 ha.
- Limburgs landschap, 62 ha.
- Provincie Limburg, 120 ha.
- Waterschap Limburg, 176 ha.
- Rijkswaterstaat, ca. 78 ha.
- Particuliere eigenaren ruim 5000 ha.

De wildbeheereenheid Roerstreek is opgericht in 1980 en in 2018 samengegaan met WBE Tussen Maas en Roer onder de naam van WBE Roerstreek e.o. en bestaat uit 33 jachtvelden met circa 35 leden en ongeveer 100 deelnemers actief binnen de verschillende jachtvelden.

De WBE kent het bestuur met de volgende functies per 1 jan. 2025:

Functie	Naam
Voorzitter	J. L. H. D. Eyck
Vicevoorzitter	W. Grave
Secretaris	G.H. Smulders
2^e secretaris	B. Hanssen
Penningmeester	E. Dijkstra
Zwartwildcoördinator	P.J.M. Janssen
Kleinwildcoördinator	L.F.M. Kunert
Reewildcoördinator	H. Hintzen
Algemeen bestuurslid	B.M.J.H. Van Birgelen
Algemeen bestuurslid	J.P. Biemans
Algemeen bestuurslid	W. J. de Boer
Algemeen bestuurslid	F.P.H. Op het Veld

Commissies:

Binnen de WBE zijn de volgende commissies actief:

Grofwildcommissie:

Deze commissie organiseert de jaarlijkse reeën- en zwijnentellingen, verzorgt de aanvragen en rapportages met betrekking tot afschot voor het bestuur, die zorgt voor doorzending naar de FBE Limburg, adviseert het bestuur bij de verdeling van het afschot onder de leden en adviseert gevraagd en ongevraagd over alle voorkomende zaken betreffende grofwild. Zij organiseert jaarlijks schietoefeningen.

Commissie leden:

- P. Janssen (zwartwildcoördinator en voorzitter van deze Cie.), H. Hintzen (reewildcoördinator), G. Janssens, J. Schmitz, H. Könings-Verbeek (cie-secretaris), R. Ouwkerk/ R. Coenders (SBB-auditor), F. Hartgens, H. Huisman, H. Oldhoff, W. J. de Boer, J. Verbeek, A. Beckers.

Kleinwildcommissie:

Deze commissie organiseert de jaarlijkse tellingen voor kleinwild en trendtellingen, alsmede ganzen-tellingen. Ze organiseert activiteiten op dit terrein, zoals een gezamenlijke ganzen-jacht en schietvaardigheid hagelgeweer.

Commissie leden:

- F. Kunert (voorzitter van deze Cie.), J. Oostveen, B. Hanssen, R. Wigmans, V. Mattart, F. Op het Veld, H. Huisman, H. Oldhoff, J. Schmitz, J. Hoks.

Zwartwild kerend raster commissie

Deze commissie coördineert, beheert en regelt het onderhoud van het zwartwild kerend raster, dat in onze WBE langs de landbouwenclaves grenzend aan het leefgebied voor zwartwild de Meinweg staat en voor een deel rond enkele percelen in genoemd gebied.

De WBE beheert het raster volgens het goedgekeurd subsidieplan van de Provincie Limburg.

Leden commissie:

- E. Dijkstra (voorzitter van deze Cie), P. Rieken (beheer en uitvoering), H. Huisman.

3. Gebiedsbeschrijving

De WBE Roerstreek e.o. ligt in de provincie Limburg en heeft per januari 2025 een oppervlakte van ca. 11.000 hectare. Het grootste deel van de WBE is bejaagbaar oppervlak van 8000 hectare. De WBE (figuur 1) grenst aan 3 andere WBE's, namelijk WBE Annendaal, WBE Land van Horne en WBE Beesel-Reuver-Swalmen. Het gebied wordt begrensd door de Maas in het westen, de Duitse grens in het oosten, de N280 in het noorden en de grens tussen de voormalige gemeenten Odiliënberg en Montfort in het zuiden. De WBE omvat een deel van de gemeenten Roermond, Roerdalen en Maasgouw.

3.1 Landschap

In deze paragraaf wordt een korte beschrijving gegeven van het landschap in de WBE, zodat deze informatie vergeleken kan worden met de habitat van de voor jachtaktehouders relevante diersoorten, die voorkomen in de WBE.

Centraal in het werkgebied van de WBE stroomt de rivier de Roer. Dit is een natuurlijke rivier, die ontspringt in de Ardennen (België) en via Duitsland door de Roerstreek stroomt om uit te monden in de Maas in Roermond.

Het gebied wordt gekenmerkt door de grote afwisseling van landbouwgebieden, natuur en bosgebieden in groot en kleinschalig verband. De bosgebieden zijn veelal loofhout met ertussen aanplant van grove den. Dit laatste dateert nog uit de tijd van de mijnbouw en wordt al eens minder door kap.

Aan de rand in het werkgebied bevindt zich het Nationaal Park De Meinweg. Dit gebied wordt aan drie zijden omsloten door Duitsland en is onderdeel van het Duits-Nederlandse Grenspark Maas-Swalm-Nette. De Meinweg bestaat uit een voor Nederland uiterst zeldzaam terrassenlandschap met steile overgangen tussen deze terrassen. Het hoogste punt in het gebied is het Wolfsplateau met circa 80 meter boven NAP. Dit unieke landschap is in de loop van tienduizend jaren ontstaan door erosie van het water van de Maas en Rijn en drie breukvlakken in de aarde die door het nationaal park lopen (onder andere de Peelrandbreuk). De Meinweg wordt verder dwarsdoorsneden door twee beken, De Rode Beek en de Boschbeek, die het water van de plateaus naar de Roer voeren.

Er zijn diverse biotoop soorten in de Meinweg aanwezig: eiken-berkenbossen, broekbossen, droge- en natte heide, vennen en beekdalen. Vooral in de natte delen en hier en daar op de heide komen bijzondere soorten voor zoals ronde zonnedauw, kleine zonnedauw, beenbreek, gagel en klokjesgentiaan. In dit gebied komen diverse soorten zoogdieren voor, waaronder wilde zwijnen, vossen, bunzings, steenmarters, reeën, dassen en hermelijnen. Er zijn

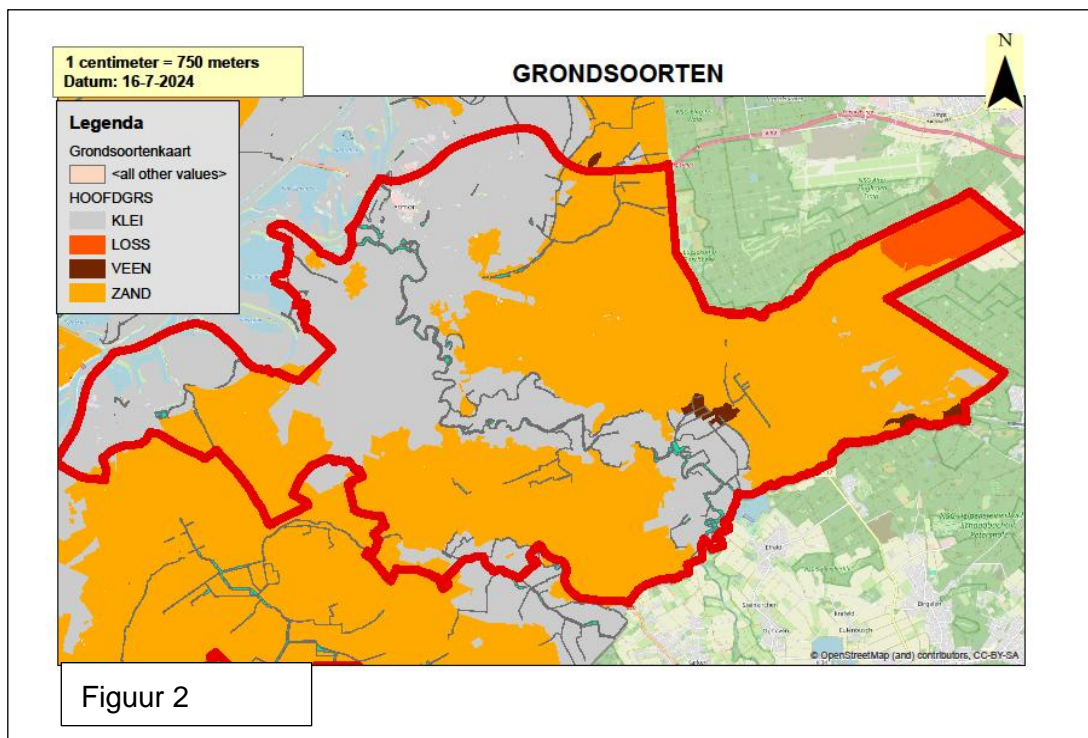
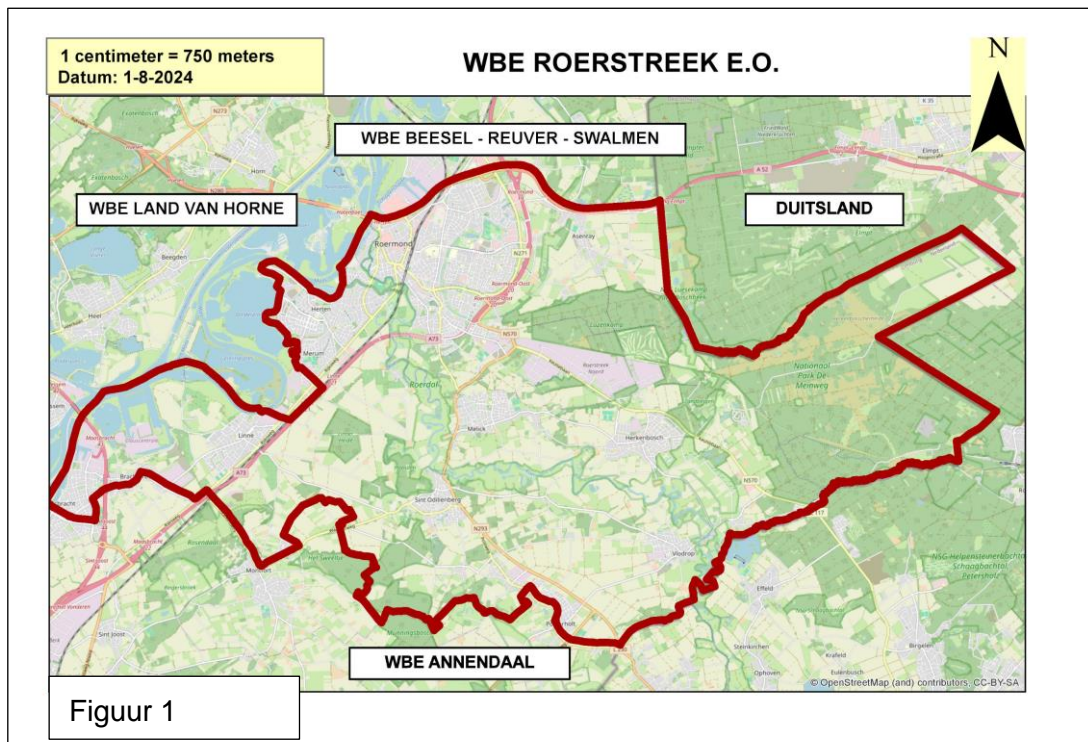
110 soorten vogels waargenomen, waaronder regelmatig kraanvogels en er hebben minimaal 60 soorten vogels in dit gebied gebroed.

3.1.1 Bodem en water

Een groot deel van de WBE bestaat uit droge zandgronden afgewisseld met lichte zavel. Zavel is een grondsoort die bestaat uit een combinatie van zand en lutum (microscopische minerale deeltjes). Hoe meer lutum hoe 'zwaarder' de zavel. Lichte zavel bestaat voornamelijk uit zand, zware zavel gaat richting klei. Wanneer het lutum gehalte meer dan 25 procent is wordt er van klei gesproken. Zavel is meestal vruchtbaar, vochthoudend en goed doorwortelbaar. De zware zavel die in de WBE verspreid liggen zijn restanten van afzetting van (oude) beken of rivierlopen. In het uiterste oosten zijn twee locaties met zware zavel te zien die langs de steile terrashellingen lopen (zie figuur 2 Grondsoortenkaart en 3 Hoogtekaart). Deze gebieden liggen iets lager dan het omringende landschap en hebben vaak een wat hogere grondwaterstand, net als de lichte zavel die langs de beken en rivieren zoals de Maas en Roer te vinden is. In het uiterste oosten, op de hoger gelegen midden- en hoog terrassen is leem te vinden. Op de vochtigere plekken langs de beken zijn ook restanten veen en veenachtige of moerige grond te vinden. Veel van deze gronden zijn het restant van de voormalige hoogvenen zoals die nu nog in de Peel voorkomen. Uit die periode stammen ook nog de vele vennen in het gebied.

In een groot deel van het gebied is sprake van een lage grondwaterstand. Hiervoor bestaat een indeling in grondwatertrappen. Die is gebaseerd op de hoogte van het grondwater in maart (natte periode) en in september (droge periode). De droge zandgronden (grondwatertrap V-VIII) bestaan, in het geval van natuurgebieden, vaak uit jonge heideontwikkelingen of naald/gemengd bos en in het geval van cultuurgebieden vaak uit grasland of akkerland, de droge gronden beslaan circa 80 procent van de WBE). De oranje tot rode gebieden op de kaart (figuur 3) zijn de droogste van de WBE. Zelfs in natte periodes (maart) komt de grondwaterstand niet boven 80 cm diepte uit. In de nazomer kunnen de grondwaterstanden hier ver wegzakken tot meer dan 2 meter diep. Vennen en poelen die hiervan afhankelijk zijn vallen op deze plekken dan ook vaak droog. De vaak "vochtigere" locaties (veengrond en moerige grond, grondwatertrap I t/m III). Langs de Roer is een buitendijks gebied te vinden. In de natte periodes, wanneer de waterstand in de Roer op zijn hoogst is, kunnen hier overstromingen plaats vinden.

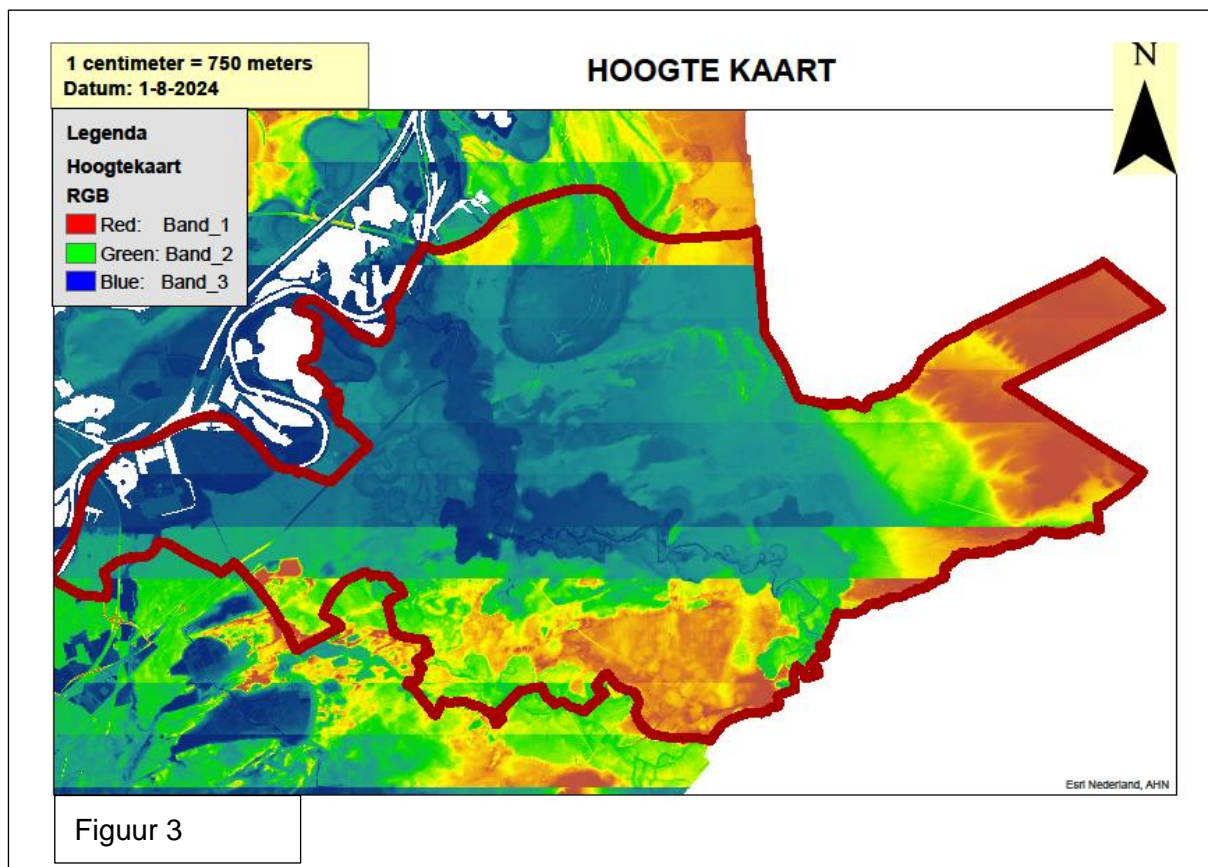
De bodemopbouw is bijvoorbeeld belangrijk voor het bepalen van de draagkracht o.a. van reewild met het van Haaften model, zie bijlage 1.

3.1.2 Hoogteligging

Op onderstaand kaartje (figuur 3) zijn de hoogteverschillen in de WBE weergegeven. Hierop is goed te zien hoe het landschap in de WBE in elkaar steekt en waar lage en hoge delen elkaar afwisselen. De hogere gronden zijn voor veel wildsoorten beperkt geschikt, uitgezonderd grofwild. Uit deze kaart blijkt dat het hoogste gedeelte, het Beatrixplateau in het uiterste oosten van het gebied, zo rond de 80 meter boven N.A.P ligt. Het laagste gedeelte, het

Roerdal, is rond de 30 meter boven N.A.P. Het unieke terrassenlandschap heeft drie steile overgangen met in totaal rond de 50 meter hoogteverschil. Op de terrassen van het oosten naar het westen zijn beekdalen ontstaan. De vlakkere terrassen worden vaak gebruikt als akkerbouwgrond, ze zijn erg vruchtbaar door de löss die hier in het verleden is afgezet. De hellingen zijn vaak te stijl voor akkerbouw en bestaan voornamelijk uit bos

3.1.3 Landgebruik

Het landgebruik bepaalt in sterke mate de geschiktheid van de WBE voor wildsoorten. Het geeft ook een goede indicatie van plekken waar gewasschade kan optreden en de omvang daarvan. Uit het overzicht blijkt dat er een groot aandeel akkerbouw (32 procent) en grasland (18 procent) voorkomt. Het grasland is voornamelijk langs de beken en de rivieren te vinden. De akkerbouw is verspreid in de rest van de WBE behalve in het (noord) oosten van het gebied waar vooral natuur voor komt (rond de 30 procent) in de vorm van gemengd bos, naaldbos, loofbos en heide. Verspreid door de rest van de WBE zijn nog wat kleinere bossen te vinden (figuur 4). Wanneer je inzoomt op de kaart zie je dat de verschillende soorten landgebruik goed afgewisseld zijn en er weinig monotone landbouwgebieden zijn. Uitgezonderd het gedeelte tussen Posterholt en Vlodrop die geheel uit akkerbouw bestaat (midden-zuid).

3.1.4 Analyse van het landschap t.o.v. de fauna

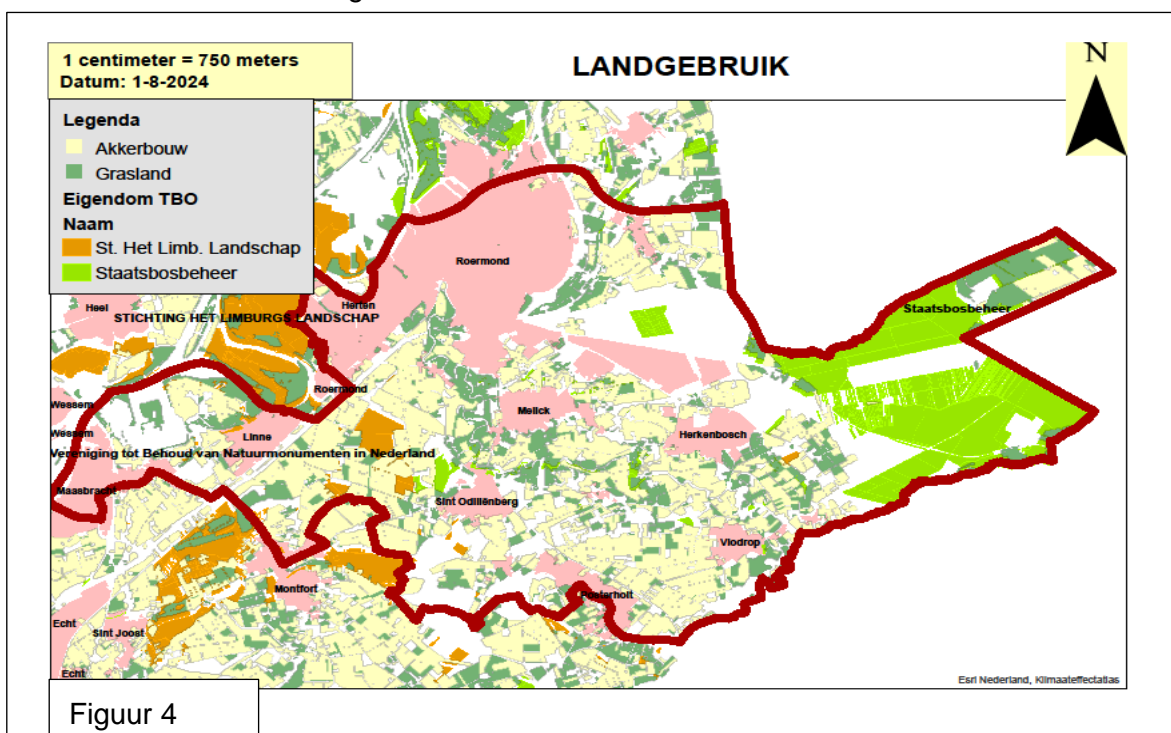
De vele gradiënten zoals de hoogteverschillen en de afwisseling in het landschapsgebruik maken het gebied geschikt voor een aantal diersoorten die hieronder beschreven zullen worden.

Het wilde zwijn kan bijvoorbeeld in alle soorten bossen voorkomen. Het heeft een voorkeur voor eiken- en beukenbossen in verband met de mast maar het houdt zich ook op in droge, niet gedunde naaldhoutbossen waar het overdag in de dekking kan rusten. Daarnaast heeft het wilde zwijn behoefte aan natte of moerassige plaatsen zodat ze kunnen zoelen (een modderbad kunnen nemen). WBE Roerstreek e.o. voldoet aan al deze voorwaarden. Daarnaast liggen de bossen vaak in de buurt van akker- of grasland waar ook voldoende voedsel-aanbod is. Aangezien de Meinweg een aangewezen leefgebied is voor het wilde zwijn is de geschiktheid van dit gebied voornamelijk positief. De oorspronkelijke gedachte was dat de wilde zwijnen buiten het leefgebied De Meinweg in Limburg en Brabant voornamelijk vanuit het Meinweggebied kwamen. Onderzoek heeft echter uitgewezen dat er verschillende genetische groepen wilde zwijnen voorkomen buiten het leefgebied in Limburg en Brabant en dat deze verwant zijn aan andere populaties voornamelijk uit Duitsland en België (de Groot, Jansman, & Hofmeester, 2014). Het Meinweggebied is ook aan Nederlandse zijde voldoende afgeschermd middels een deugdelijk en goed onderhouden wildzwijn kerend elektrisch- en deels ursusgaas raster.

Reeën kunnen in veel verschillende landschappen voorkomen. Ze hebben een voorkeur voor overgangsgebieden van loofbos naar open terreinen zoals akkers of graslanden zoals in de WBE veel te vinden is.

Rondom de Roer is voornamelijk grasland te vinden maar op een aantal plekken ook loofbos, voornamelijk deze plekken zijn voor de bever een goed leefgebied.

Een andere soort voor wie de WBE geschikt is, is de das. Deze soort houdt van allerlei verschillende biotopen zoals vochtige heiden en rivierdalen, afgravingen, oude mijnen, et cetera. De voorkeur ligt echter bij kleinschalige akker- en weilanden afgewisseld met bosjes, heggen en houtwallen. Vaak graven ze hun burchten in met bomen bedekte hellingen. Het is belangrijk dat de das dekking heeft, er weinig verstoring is, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed kunnen graven met een grondwaterstand die ten minste anderhalve meter onder het maaiveld ligt.

Figuur 4

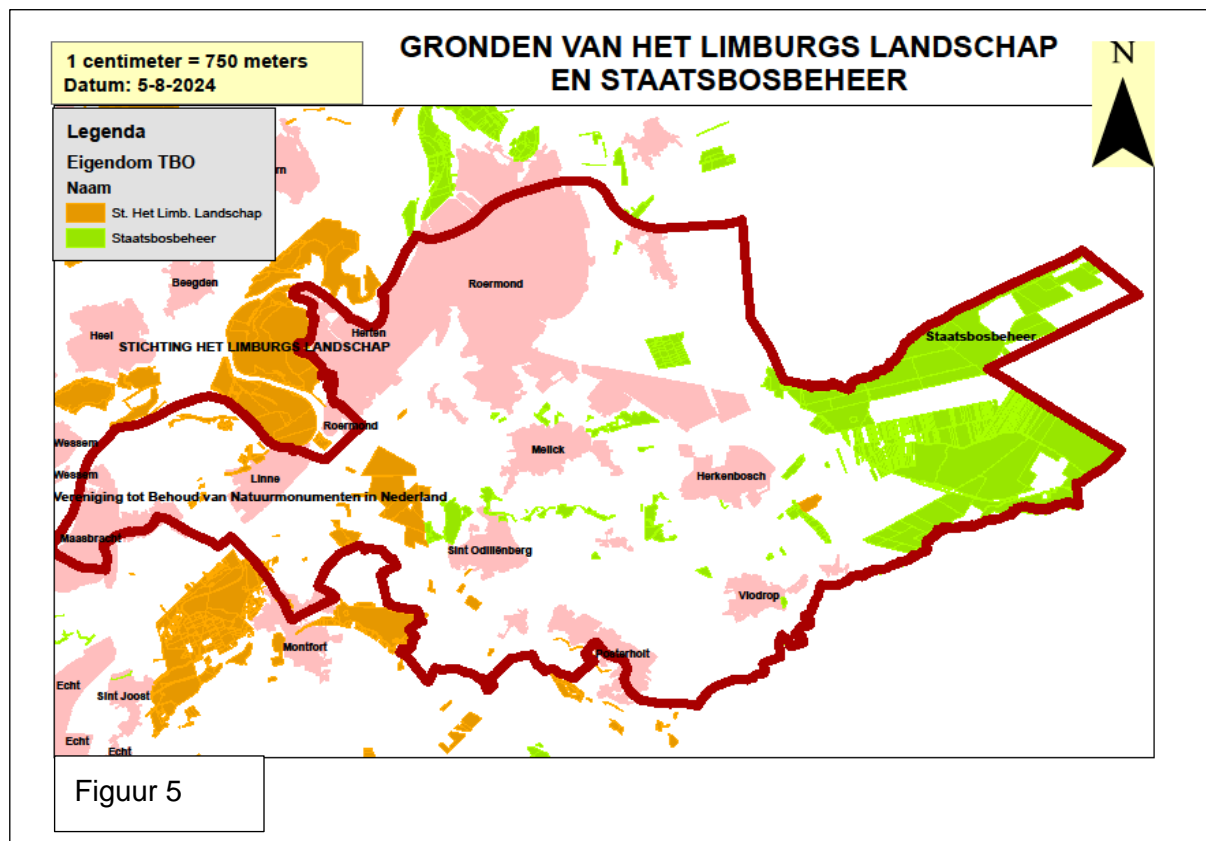
3.2 Wegen, spoorwegen en waterlopen

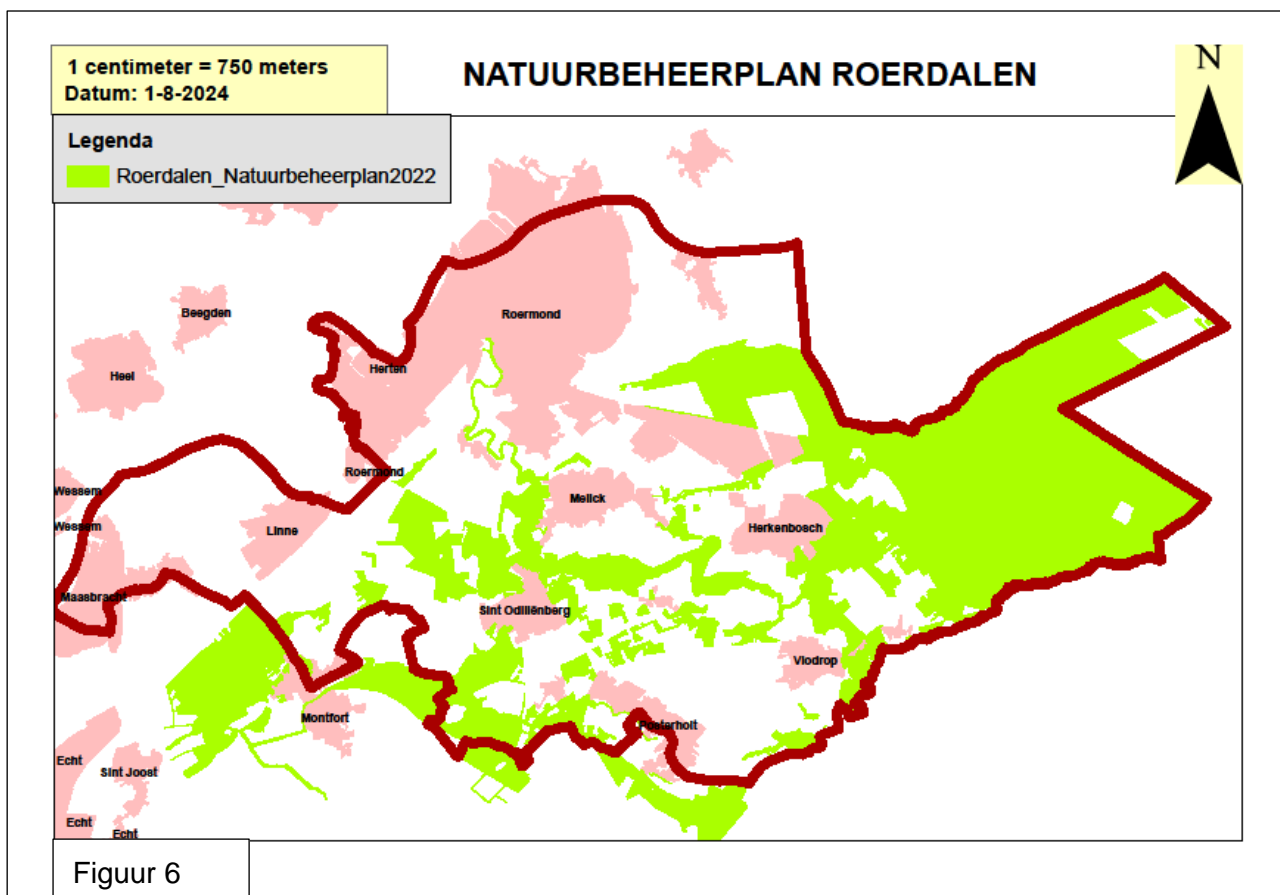
In de WBE komen de volgende grote waterlopen voor: de Maas en de Roer. Ze zijn voor sommige soorten belangrijk als barrières zoals voor reewild. Waterlopen zijn voor oevergebonden soorten als bever en muskusrat weer belangrijk als verbindingzones. Andere barrières zijn de A73 en de A2, de spoorlijn van Linne naar Roermond en de provinciale wegen. Dit zijn plekken waar nu of in de toekomst wildaanrijdingen voorkomen kunnen worden en maatregelen mogelijk zijn.

3.3 Terrein beherende organisaties

WBE Roerstreek e.o. heeft te maken met twee belangrijke terrein beherende organisaties, namelijk Staatsbosbeheer en het Limburgs Landschap (zie onderstaand tabel en figuur 5). TBO's leggen beperkingen op ten aanzien van beheer en jacht.

Grondgebruiker	Opp. in ha
Limburgs Landschap	Ca. 200
Staatbosbeheer	Ca. 1400

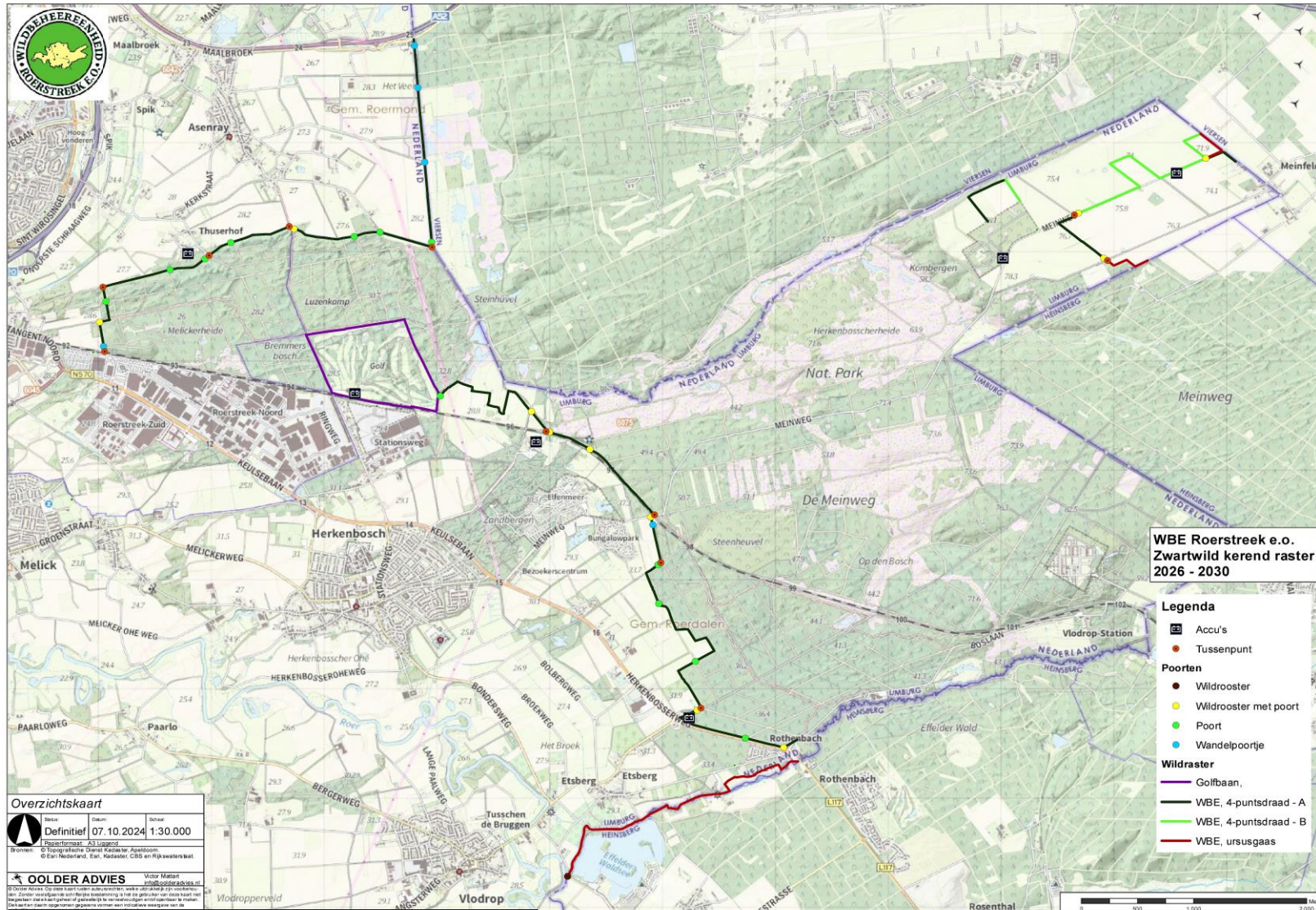

3.4 Faunavoorzieningen

Er is een zwartwild kerend raster geplaatst om – en voor een deel rond enkele percelen in het leefgebied voor zwartwild de Meinweg (zie figuur 7), om schade aan de landbouwgebieden en uitstroom van varkens te voorkomen. Het raster staat langs de grensbeek de Rode beek van de Effelder Waldsee tot aan de grensovergang Rothenbach, alsmede langs de grens ten Zuiden en ten Noorden van het leefgebied tot aan het landhotel Cox. Hierdoor zijn de bos- en natuurgebieden van m.n. het Nationaal Park de Meinweg zodanig ingerasterd dat wilde zwijnen vrije inloop hebben vanuit Duitsland en geen verdere uitloop op Nederlands grondgebied. Het Meinweg- en Lüzekamp gebied is daarmee een van de leefgebieden voor wild zwijn in Nederland.

Het raster is door de LLTB en Faunafonds in de 80'er jaren geplaatst. De WBE coördineert en regelt het onderhoud ervan met behulp van, de laatste jaren, een subsidie van de Provincie Limburg en in beperkte mate van de gemeentes Roerdalen en Roermond, de LLTB en Staatsbosbeheer. De gemeentes en Staatsbosbeheer zijn verantwoordelijk voor de wildroosters en poorten welke in- en op de openbare wegen en paden geplaatst zijn. De huidige subsidieperiode loopt tot en met december 2025. Momenteel is 19,5 kilometer elektrische en voor een klein deel ursusgaas afrastering in onderhoud.

Figuur 7: Kaart wildzwijn kerende raster.

Er zijn in 2016 ca. 150 wildspiegels aangebracht langs onderstaande wegen. Deze zijn door de gemeente Roerdalen beschikbaar gesteld. In 2019 is er wederom door de Gemeente Roerdalen 200 stuks nieuwe blauwe reflectoren ter beschikking gesteld, omdat vele oude molentjes waren vernield ten gevolge van bermonderhoud.

- Stationsweg, Montfort
- Waarderweg, Sint Odiliënberg
- Grote Bergerweg, Sint Odiliënberg
- Heidestraat, Sint Odiliënberg
- Donckerstraat, Posterholt
- Keulsebaan, Herkenbosch
- Bergerweg, Vlodrop
- Bondersweg en Melickerweg in Herkenbosch.

3.5 Communicatie en samenwerking met andere partijen

3.5.1 Samenwerking

Externe samenwerking

Er is geregeld overleg met grondeigenaren zoals SSWL, de gemeenten Roermond en Roerdalen, Staatbosbeheer, Limburgs Landschap, agrariërs en particulieren over de uitvoering van wild- en natuurbeheer.

In het kader van het lokaal faunaoverleg over zwartwild, ganzen en reeën is er structureel overleg met de gemeentes Roermond en Roerdalen, TBO's, LLTB en particuliere grondeigenaren en deelnemers.

De WBE heeft een zetel in het NOB, een overlegorgaan van het Nationaal Park de Meinweg. Aan die tafel zitten tal van organisaties die met flora en fauna in het Meinweggebied actief zijn c.q. er belangen hebben. O.a. de Stichting Koekeloere, het Limburgs Natuurhistorisch Genootschap, Provincie Limburg, de gemeente Roerdalen en Staatsbosbeheer.

De WBE heeft een zetel in de commissie RNMO, een adviescommissie voor de gemeente Roermond waarin alle lokale groene organisaties zitting hebben.

Interne samenwerking

Twee keer per jaar wordt een algemene ledenvergadering gehouden. Tijdens een van die twee avonden wordt een spreker uitgenodigd om een lezing te houden over een jacht en beheer gerelateerd onderwerp.

Verder zijn er de wildtelling, de reeëntelling, wildzwijntelling en de ganzentelling waaraan leden van onze WBE en bij voorkeur ook onafhankelijke waarnemers deelnemen. Na afloop is altijd een nazit, waarbij de ervaringen worden uitgewisseld.

Er wordt jaarlijks een gezamenlijke ganzendag en kraaiendag gehouden en op gezette tijden kleiduiven- en of kogelschieten om vaardigheden op peil te houden en ter voorbereiding van komende beheer- en jachtperioden

Binnen de WBE zijn de jagers veelal georganiseerd in lokale jagersverenigingen per dorp.

3.5.2 Communicatie

De WBE heeft een website: www.wbe-roerstreek-eo.nl en een facebookpagina onder de naam: Wildbeheereenheid Roerstreek. De WBE heeft geen nieuwsbrief meer op dit moment. De voorzitter, de heer J. Eyck, behartigt de communicatie naar het publiek en/of de pers.

3.5.3 Voorlichting

De heer J. de Boer, WBE-bestuurslid speciaal belast met voorlichting, heeft een presentatie over de WBE en het werk dat we met o.a. onze beheerders en jagers in ons gebied verzetten. Hij verzorgt in de regio lezingen.

Verder beschikt de WBE over een stand-inrichting en communicatie middelen voor presentatie tijdens o.a. evenementen, congressen en bijeenkomsten, bestaande uit o.a. tekst- en fotopanelen, decoratiematerialen, een eigen WBE brochure, logopanelen, vlaggen, roll-upbanner, een auto-repeat CD-player en beeldscherm. Afgelopen jaren zijn hiermee frequent presentaties verzorgd, komende planperiode vragen de panelen en brochure voor een update.

Zo organiseert de WBE en werkt mee aan veel aan haar doel gerelateerde evenementen in de regio, afgelopen jaren o.a. de organisatie van een Faunabeheer tentoonstelling in Herkenbosch, de organisatie van het Nederlands Nimrod (jachthonden) kampioenschap, de organisatie van het Nederlands kampioenschappen Jachthoornblazen en o.a. presentaties bij 'Loere bij de Boere' (open dagen georganiseerd door de LLTB), evenementen in het kader van Nationaalpark de Meinweg (Festa Natura), onder andere bij het voormalige bezoekerscentrum van het NP, presentaties op lokale evenementen waaronder Kasteel Daelenbroeck/Boshotel en in de dorpen binnen haar werkgebied. De komende planperiode wordt dit gecontinueerd.

Daarnaast neemt de WBE deel aan de jaarlijkse "Ecotop" op kasteel Daelenbroeck te Herkenbosch.

4. Faunazaken, schade en overlast.

Jagen binnen de WBE Roerstreek e.o. betekent voornamelijk schadebestrijding en populatiebeheer. Oogsten van wild komt nog slechts sporadisch voor.

De schade die wordt veroorzaakt door dieren kan in de landbouw zijn, maar ook steeds meer aan natuurdoelstellingen en verkeer.

Wilde zwijnen veroorzaken naast de schade in de landbouw (bv graslanden en maïs) schade in bos- en natuurgebieden door het woelen in de grond waardoor planten en bomen niet meer kunnen kiemen en door eten van eieren van slangen, reptielen en bodembroeders.

Reeën zijn zeer schadelijk voor de gewenste natuurlijke bosverjonging.

Ganzen veroorzaken naast schade in de landbouw ook schade in natuurgebieden (bv eutrofiëring) en in de (stedelijke) gebieden voor recreatie. Vossen zijn vooral schadelijk voor bodembroeders, vooral belangrijk in gebieden waar jagers, natuurbeschermers en boeren samenwerken om de akkervogels meer kansen te geven (patrijzenprojecten).

Populatiebeheer wordt in de wbe vooral toegepast op reeën en wilde zwijnen. Omdat de Meinweg en de Veluwe de enige gebieden in Nederland zijn waar wilde zwijnen een leefgebied is toegekend wordt binnen de `Meinweg een strikt populatiebeheer gevoerd ten aanzien van deze dieren. Hiertoe wordt jaarlijks een plan opgesteld door alle betrokkenen bij de Meinweg en ter goedkeuring voorgelegd aan de Faunabeheereenheid.

Populatiebeheer van reeën is nodig gebleken in de hele WBE omdat deze soort zich enorm uitbreidt in aantallen en naast schadebestrijding populatiebeheer zorgt voor een gezonde populatie. Reeën zijn immers zeer gevoelig voor overpopulatie en verkeerde verhouding in geslachten en leeftijden. Dit is van grote invloed op de gezondheid van deze dieren.

Een groot deel van het afschot heeft betrekking op soorten die schade veroorzaken. Afschot op deze soorten moet worden onderbouwd wanneer ze niet op de vrijstellingslijst staan. Maar ook door soorten die op de vrijstellingslijst staan wordt schade veroorzaakt. Het is daarom goed om op WBE-niveau zicht te hebben op schades, overlast en op schadegevoelige locaties. In dit hoofdstuk wordt er ingegaan op de schades van de afgelopen vijf jaar in de provincie Limburg en zo mogelijk ook in de WBE.

4.1 Schade melden

Dieren kunnen veel schade en overlast veroorzaken bij particulieren en bedrijven. In 2023 is er landelijk ruim 55 miljoen euro uitbetaald aan boeren en tuinders. Dit is volgens onderzoek maar ongeveer 23% van de geschatte totale kosten. Dit komt omdat veel grondeigenaren schade niet meer melden sinds de invoer van het behandelbedrag en het eigen risico. Naast landbouwschade is er ook andere wettelijke schade zoals aan verkeer, bosbouw, flora en fauna et cetera. Deze schade wordt niet vergoed. Ook schade bij particulieren wordt niet vergoed net zomin als de kosten die te maken hebben met overlast.

Het melden van schade alleen is gratis en erg belangrijk voor de onderbouwing van het Faunabeheerplan. Door alle schade te melden kan er inzicht worden verkregen in de werkelijke schade en niet alleen in de gemelde schade. Het behandelbedrag en eigen bijdrage geldt alleen wanneer er een tegemoetkoming wordt aangevraagd. In de provincie Limburg wordt het behandelbedrag kwijtgescholden. Het is belangrijk dat jagers hun grondgebruikers stimuleren om in ieder geval schade te melden. De schade in de landbouw is redelijk gekwantificeerd. Voor de schade in de natuur en het verkeer ligt nog een opgave.

Schade kan simpel en gratis gemeld worden via de website van het Landelijk meldpunt faunaschade: Mijnfaunazakenbij12.nl. Wanneer er meer dan 600 euro schade is, is het

verstandig een tegemoetkomingsaanvraag in te dienen via de website van Bij12. Voor uitgebreide informatie over de tegemoetkomingsaanvraag kunt u kijken op de website van Bij12 (www.bij12.nl).

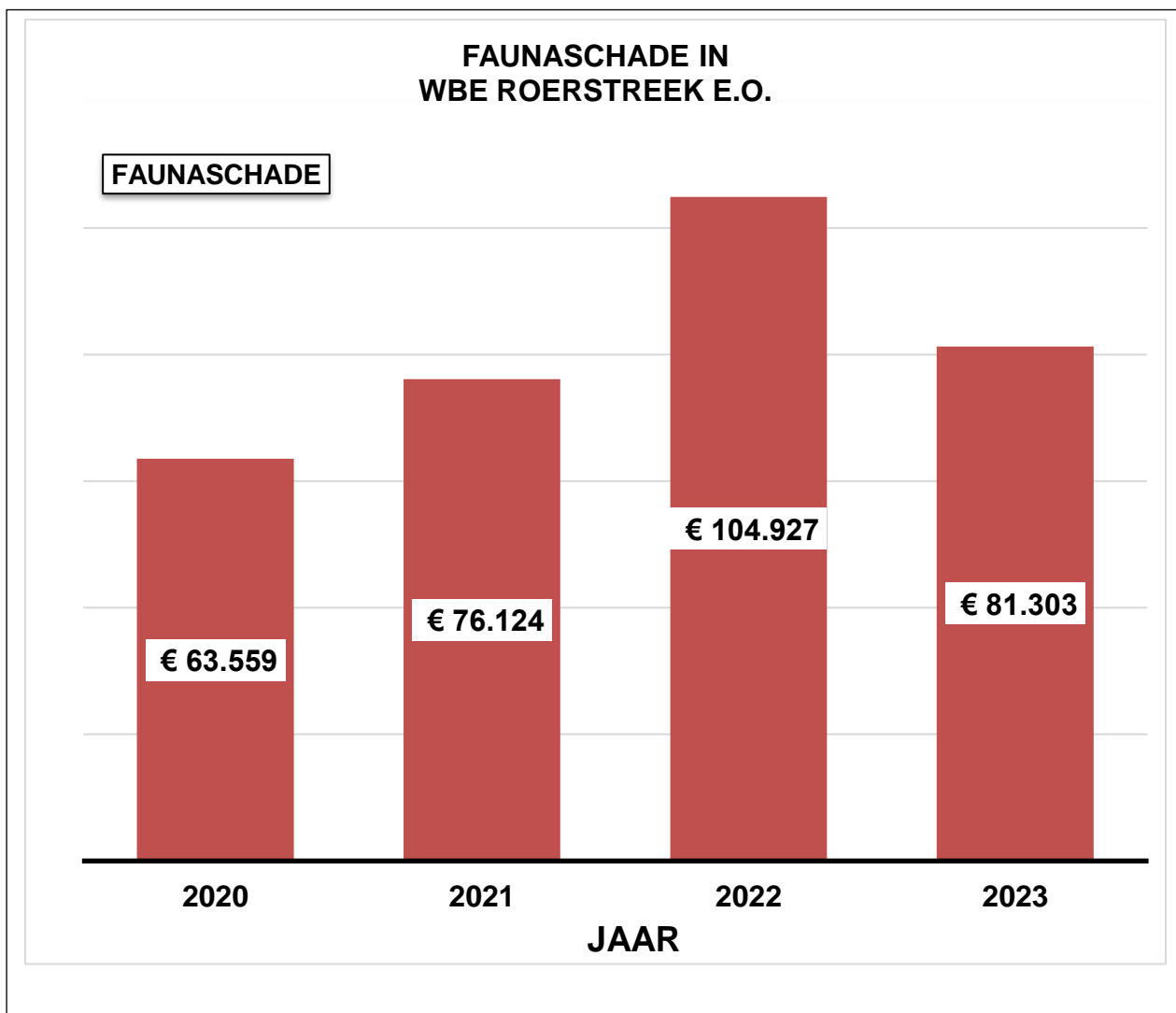
Faunaschade hoort te worden gemeld door de grondgebruikers via het Schade Registratie Systeem (SRS). Aanvragen voor een tegemoetkoming moeten worden ingediend via www.mijnfaunazakenbij12.nl. Jagers kunnen via FRS gekoppeld worden aan een grondgebruiker in SRS. Op deze wijze kan een maatregel van een jager als verjaging ook meetellen bij de vergoeding die de grondgebruiker aanvraagt. Grondgebruikers moeten doorgaans eerst preventieve maatregelen zoals verjagen uitvoeren voordat afschot mogelijk is. Door maatregelen zoals afschot precies in te tekenen, op de datum van uitvoering, op of in een buffer van 200 meter rondom een schadeperceel kan een grondgebruiker dit meetellen als verjagingsactie. Bij schade door hoefdieren geldt een buffer van 500 meter. Bij 12 heeft medio 2024 een lijst gepubliceerd met nieuwe preventiemaatregelen Faunaschade Preventie-Kits.

4.2 Schade in de WBE

In de landbouw en fruitteelt is de afgelopen vijf jaar, van 2019 tot en met 2023, in de WBE Roerstreek e.o. totaal € 325.913 schade getaxeerd (zie tabel 1). De meeste schade is aangericht door mees, grauwe gans en wild zwijn. Bij de meeste soorten zijn er grote fluctuaties te zien per jaar waar bij de soorten das, wild zwijn en grauwe gans in 2018 de meeste schade is getaxeerd en er een stijgende lijn in het getaxeerde bedrag lijkt te zijn. De gewassen waarin de schade zijn aangetroffen zijn te vinden in tabel 2. De meeste schade is aangericht bij blijvend grasland, snijmais en peer. In figuur 8 is te zien dat de meeste schade is aangericht op de akkers en graslanden in de overgangsgebieden van bossen naar een open landschap en bij de loofbossen rondom de beken. In figuur 10 en 11 zijn de locaties van de schade door ganzen te zien. Sporadisch is er schade door wilde zwijnen aan sportterreinen en tuinen van particulieren. In de gemeente Roermond is schade door uitwerpselen van ganzen in parken.

Onderstaande cijfers zijn de getaxeerde schades. Bepaalde diersoorten worden niet getaxeerd omdat er geen tegemoetkoming voor is (exoten, landelijke vrijgestelde soorten e.d.). Het is dus mogelijk dat er schade is aangericht door soorten die niet in onderstaande tabellen terug te vinden zijn. De hoogte van de schade is afhankelijk van veel factoren waaronder fluctuerende marktprijzen, het soort gewas en de weersomstandigheden. Stijgende getaxeerde schade hoeft dus niet direct te wijzen op stijgende faunadruk.

Soort	2020	2021	2022	2023	Totaal	% v.h. tot.
Mees	23.377	34.631	43.609	44.401	€ 146.018	44,8%
Grauwe gans	6.316	13.663	11.741	18.960	€ 50.680	15,6%
Wild zwijn	12.419	3.283	29.372	4.973	€ 50.047	15,4%
Das	10.200	11.181	8.015	6.076	€ 35.472	10,9%
Bever	6.142	1.777	9.267	1.405	€ 18.591	5,7%
Roek	1.590	7.744		4.831	€ 14.165	4,3%
Kolgans	240	1.124		288	€ 1.652	0,5%
Kauw	1.590				€ 1.590	0,5%
Vink	1.521				€ 1.521	0,5%
Knobbelzwaan		1.377			€ 1.377	0,4%
Gaai		222	1.107		€ 1.329	0,4%
Pimpelmees			1.054		€ 1.054	0,3%
Ekster		222	762		€ 984	0,3%
Rietgans		656			€ 656	0,2%
Zwarte kraai		244		98	€ 342	0,1%
Canadese gans				213	€ 213	0,1%
Ree	164				€ 164	0,1%
Nijlgans				58	€ 58	0,0%
Totaal	€ 63.559	€ 76.124	€ 104.927	€ 81.303	€ 325.913	100%

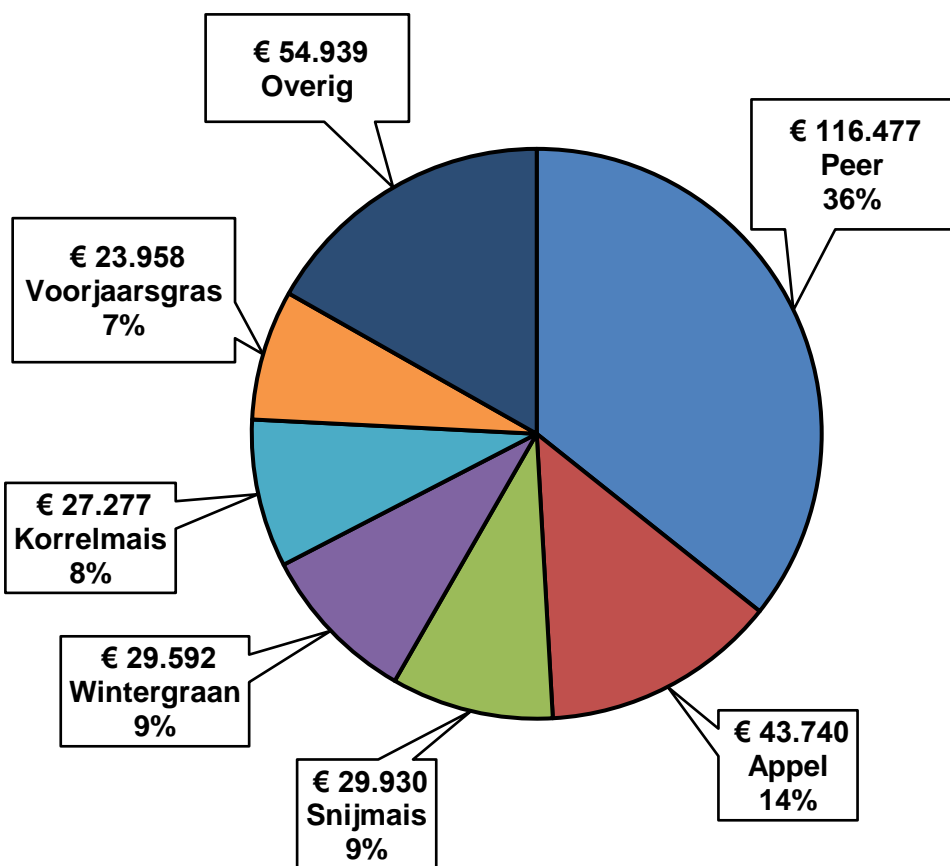
Tabel 1: BIJ12 Getaxeerde faunaschade WBE Roerstreek e.o.

Gewassoort	2020	2021	2022	2023	Totaal	% v.h. tot.
Aardappel	710	-	-	-	€ 710	0,2%
Appel	8.310	8.477	11.405	15.548	€ 43.740	13,4%
Fruitbomen	3.904	-	4.563	-	€ 8.467	2,6%
GPS silage	-	-	-	-	€ -	
Korrelmais	7.924	4.955	10.324	4.074	€ 27.277	8,4%
Najaarsgras	3.961	-	-	-	€ 3.961	1,2%
Overige akkerbouwgewassen	-	-	-	-	€ -	
Peer	19.768	27.708	35.127	33.874	€ 116.477	35,7%
Snijmais	5.470	12.832	8.489	3.139	€ 29.930	9,2%
Sperzieboon / stamslaboon	-	-	-	2.151	€ 2.151	0,7%
Spruitkool	-	-	-	-	€ -	
Suikerbiet	2.215	1.504	2.815	653	€ 7.187	2,2%
Suikermais	2.460	3.828	1.574	2.996	€ 10.858	3,3%
Voorjaarsgras	2.398	5.445	4.571	11.544	€ 23.958	7,4%
Wintergraan	4.200	1.717	21.665	2.010	€ 29.592	9,1%
Zomergras	2.239	9.658	4.394	5.314	€ 21.605	6,6%
Totaal	€ 63.559	€ 76.124	€ 104.927	€ 81.303	€ 325.913	100%

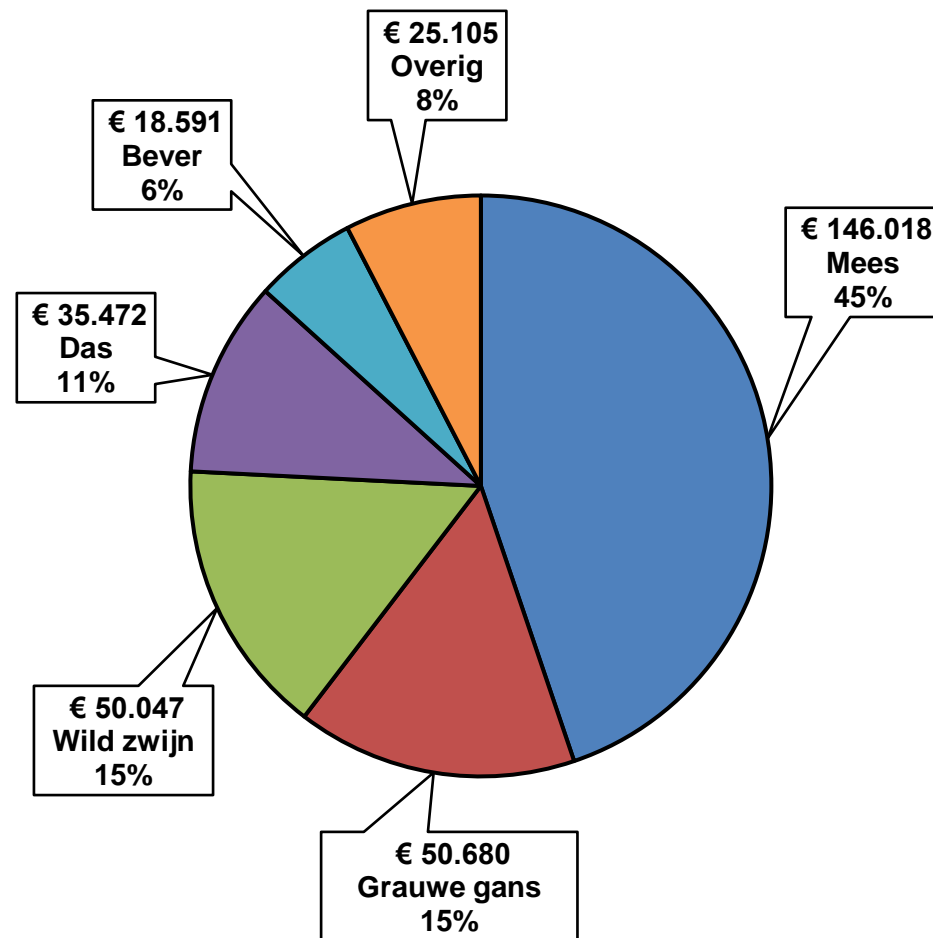
Tabel 2: BIJ12 Getaxeerde faunaschade per gewassoort.

**FAUNASCHADE IN 2020 - 2023
AAN GEWASSEN IN % VAN HET TOTAAL**

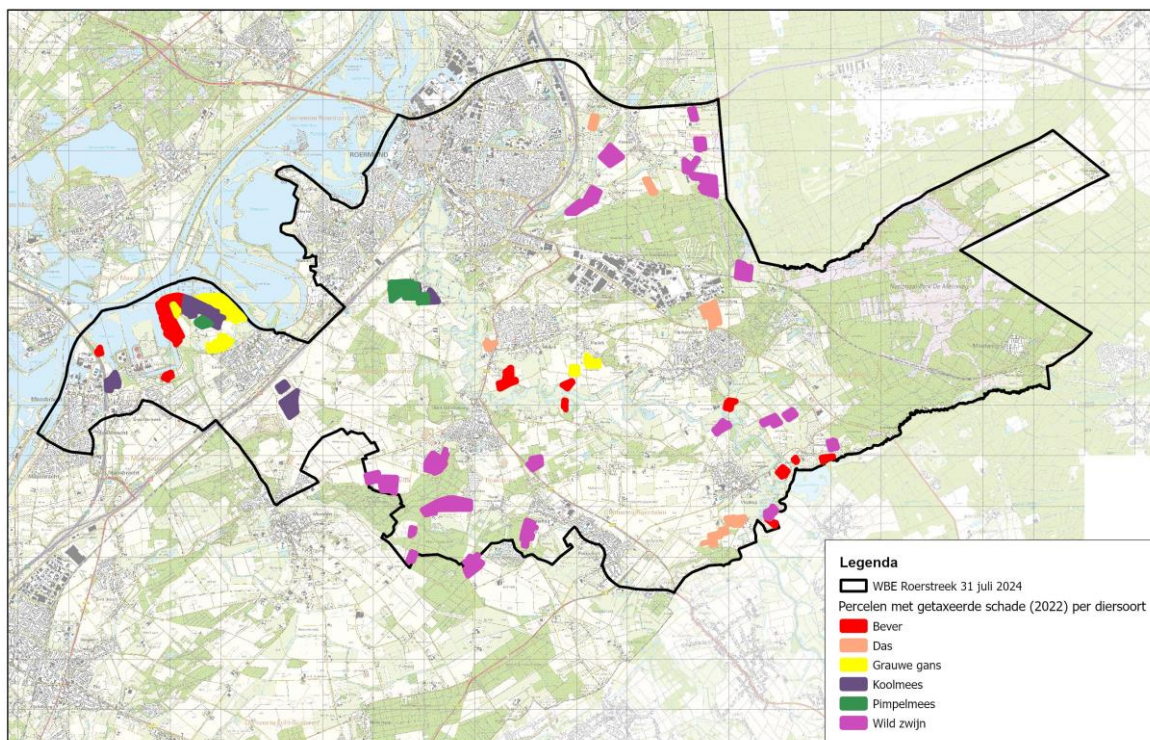

Figuur 8

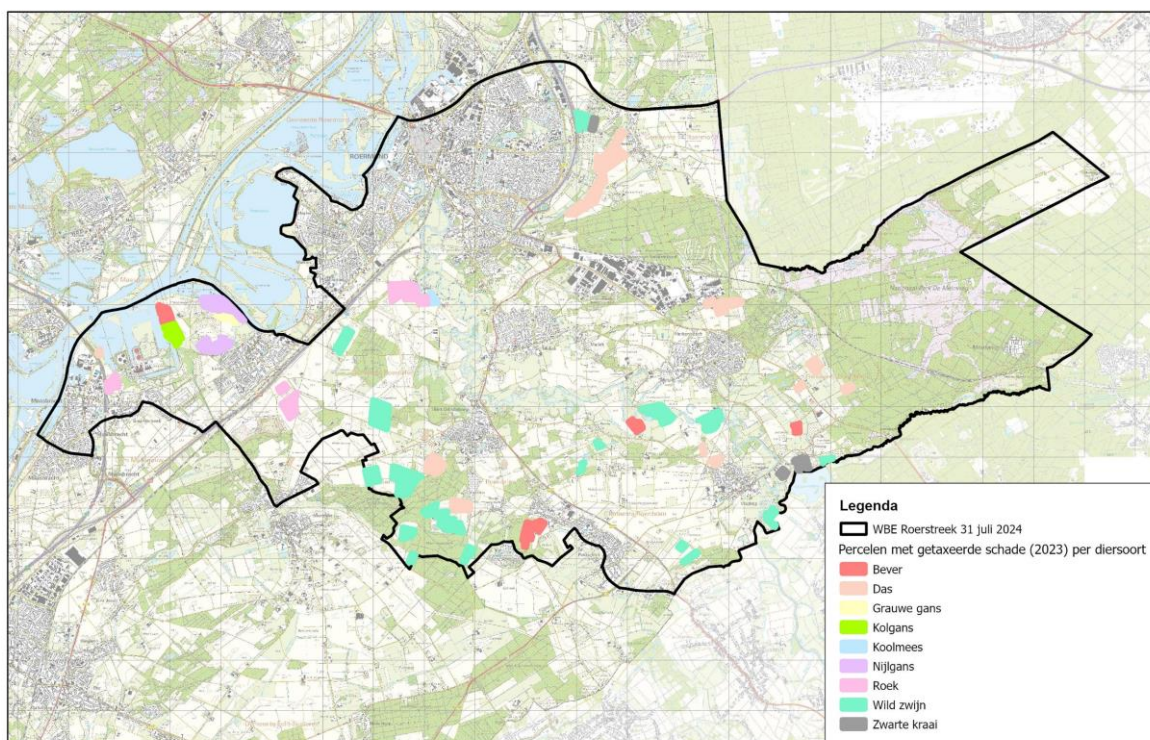
**FAUNASCHADE IN 2020 - 2023
IN WBE ROERSTREEK E.O.**

Figuur 9

Figuur 10: percelen met schade in 2022

Figuur 11: percelen met schade in 2023

4.3 Stroperij/verstoring recreatie

Er is sprake van stroperij op grote hoefdieren in en rond het Nationaal park De Meinweg en in verschillende jachtvelden met name op ree. Ook in nachtelijke uren, met lichtbak en steeds meer in de handel verkrijgbare nachtzichtapparatuur.

Vooraf aan de grens van dorpen en de stad is hinder van loslopende honden. Verstoring door fietsers, motorcrossers en mountainbikers is er vooral in de bos- en natuurgebieden in het gehele werkgebied van de WBE. Ook is een toename te constateren van (vaak luidruchtige en voorzien van felle halogeenverlichting) mountainbikers buiten paden- en wegen in avond- en nachtelijke uren in bos- en natuurgebieden, alsmede groepen wielrenners die m.n. over de verharde Meinweg in het Meinweggebied rijden.

Sinds Covid-19 is er een enorme toename van wandelaars en amateurfotografen in bos- en natuurgebieden, ook in avond- en nachtelijke uren, welke gewapend met nachtzicht apparatuur vaak buiten wegen- en paden erop uittrekken. Voor een deel aangespoord door Internet, Facebook en WhatsApp berichten met behaalde successen tijdens nachtelijke safari's. Dit kan tot gevaarlijke situaties leiden omdat met name in de avond- en nachtelijke uren ook de regulatiedoelstellingen wildzwijn zowel in het leef- als de schade (0-optie) gebieden binnen de WBE gerealiseerd dienen te worden. Ook dient er handhavend opgetreden te worden tegen m.n. het toenemend grensoverschrijdend gemotoriseerd (m.n. Duits) verkeer over de voor doorgaand verkeer afgesloten verharde Meinweg in het Meinweggebied.

De WBE is in overleg met de gemeenten om de Meinweg in de nachtelijke uren af te sluiten.

De gemeente Roerdalen en Staatsbosbeheer beschikken over enkele BOA's . De BOA's van de gemeente werken hoofdzakelijk tijdens kantooruren. De WBE overweegt een eigen BOA aan te stellen indien hierover overeenstemming kan worden verkregen met de gemeenten.

5. Ruimtelijk beleid in de WBE

In dit hoofdstuk wordt het ruimtelijk beleid in de WBE beschreven.

5.1 Omgevingswet

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Deze wet vervangt, naast vele andere wetten, ook de Wet Natuurbescherming welke reeds drie wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de flora- en faunawet en de Boswet verving sinds 2017. De wet Natuurbescherming is integraal overgenomen in de Omgevingswet. In de Wet natuurbescherming hadden de provincies meer verantwoordelijkheden gekregen. Zij maken de afwegingen voor de ontheffingen en vergunningen en kunnen opdrachten verstrekken (voorheen aanwezig).

5.2 Provinciaal faunabeleid

Het faunabeleid van de provincie Limburg en het daaruit voortvloeiende Faunabeheerplan is leidend en richtinggevend voor de uitvoering in de WBE. Sinds de Wet natuurbescherming moeten de provincies de regelgeving omtrent faunabeheerplannen aanpassen en moet er een natuurvisie voor de provincie worden vastgesteld. Deze natuurvisie is een opmaat voor het faunabeleidsplan dat door de FBE wordt opgesteld en door de provincie vastgesteld.

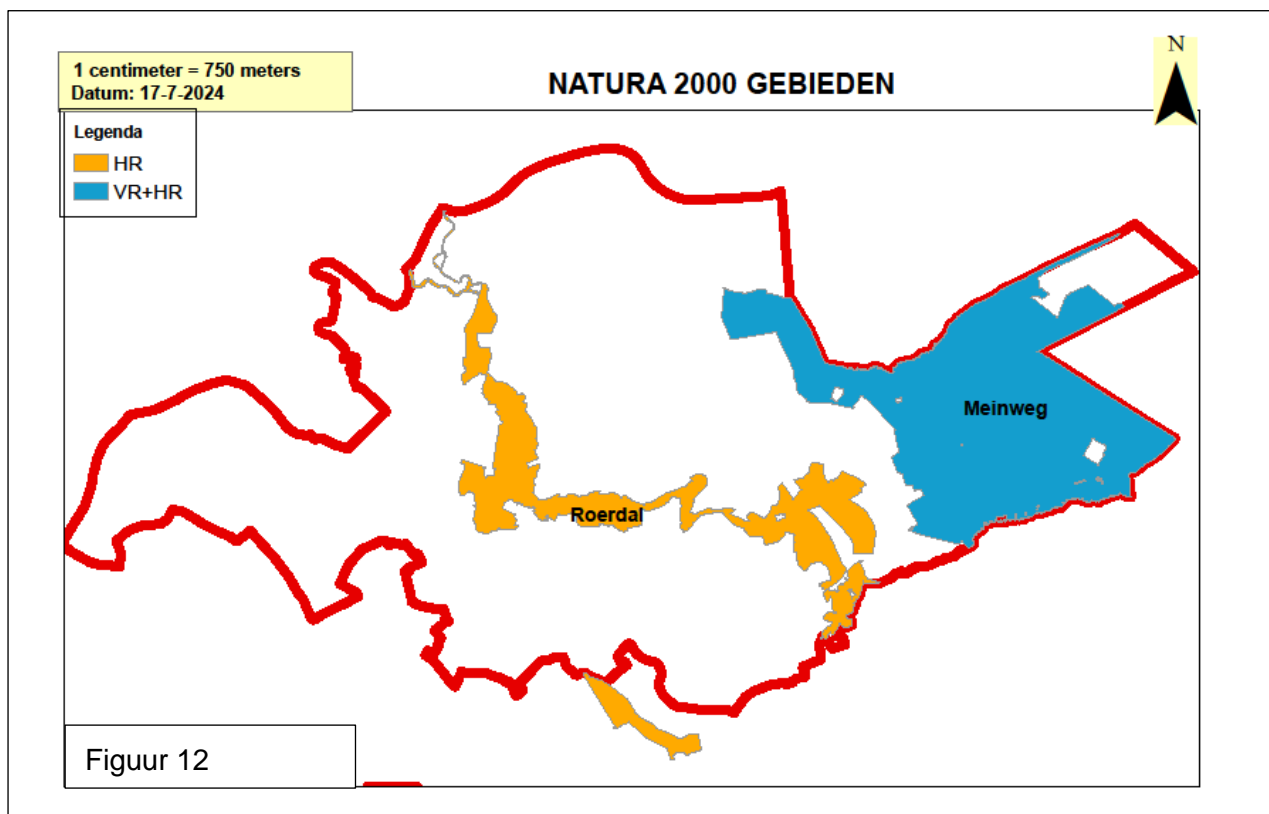
5.3 Natura 2000 Vogel- en Habitatrichtlijn

Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurgebieden die voortkomen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is om de in Europa kwetsbare soorten en habitaten te beschermen of te herstellen tot een gunstige staat van instandhouding. In Nederland is er ongeveer een miljoen hectare beschermd natuurgebied die bijna alle natuurgebieden van de duinen omvatten en verder vooral bestaan uit stuifzanden, heide, moerassen en wateren. Bossen zijn in Nederland ondervertegenwoordigd omdat Nederland relatief weinig internationaal belangrijke typen heeft. Er worden binnen de Natura 2000 dertig habitattypen onderscheiden. 44 broedvogelsoorten en 47 andere diersoorten worden beschermd (CBS, PBL, Wageningen UR, 2007) (Natura 2000, 2017).

Bij jacht, beheer en schadebestrijding in en grenzend aan Natura 2000 gebieden moet rekening gehouden worden met twee zaken, namelijk regels die gelden voor beschermde gebieden en bepalingen ten aanzien van soorten. In de Natura 2000 beheerplannen zal aangegeven worden in hoeverre beheer en schadebestrijding plaats kan vinden zonder dat dit significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelen. Wanneer hier geen onderzoek naar gedaan is zal er gekeken moeten worden of een vergunning vereist is (Provincie Utrecht, 2017).

In de WBE Roerstreek e.o. zijn er in totaal 2 Natura 2000 gebieden aanwezig, namelijk de Meinweg (1822 ha) en het Roerdal (834 ha).

Er ligt een nieuw Natura 2000 plan voor het Roerdal (2024). Na inspraak door de WBE heeft de provincie het oorspronkelijk betredingsverbod gewijzigd in “zo min mogelijk betreden” waardoor het uitvoeren van jacht mogelijk is.

6. Tel- en afschotregistratie

In dit hoofdstuk wordt het belang van tel- en afschotregistratie uitgelegd, de verwerking van gegevens en de rol van de WBE hierin (organisatie). Zie de telprotocollen in bijlage 2 en 3.

6.1 Tellingen

Bij beheer en jacht zijn telcijfers erg belangrijk. cijfers zijn noodzakelijk om ontheffingen te onderbouwen en voor transparantie naar buiten. Om de faunabeheerplannen actueel te houden en cijfermatig te kunnen onderbouwen, zijn de WBE's verplicht om de Faunabeheereenheid van gegevens te voorzien. Daarnaast worden de tellingen bij de Jagersvereniging gebruikt voor landelijk beleid (Jagersvereniging, 2017a). Let op: Tellingen zijn, uitgezonderd wilde zwijnen en reeën, niet geschikt om afschot later in het jaar te bepalen. Zij geven een indicatie van de toe- of afname van de stand. Er zijn een aantal soorten tellingen. Voor ieder type telling bestaat een landelijk telprotocol op www.jagersvereniging.nl. De volgende landelijke tellingen worden georganiseerd:

- Reeëntelling
- Wildzwijntelling in leefgebied de Meinweg.
- Voorjaarstelling
 - Wildsoorten (steekproef)
 - Schadesoorten (vlakdekkend)
 - Watervogels
- Zomertelling ganzen

6.2 Afschot

Afschotregistratie van wildsoorten en vrijgestelde soorten is sinds de invoer van de Wet natuurbescherming verplicht voor de jachtaktehouder. Het afschot is in een aantal simpele stappen in te voeren in het FRS. Het is handig wanneer afschot door jachtaktehouders zo snel mogelijk wordt ingevoerd, maar op z'n minst eens per maand. Geschoten roeken en hazen (met provinciale ontheffing) dienen binnen 24 uur gemeld te worden en afschot van reeën moet binnen 14 dagen afgemeld worden.

Bij afschot wordt het afschot per 100 hectare bepaald door wel met de oppervlakte van de WBE te rekenen. Dat levert bijvoorbeeld op gemiddeld 10 hazen per 100 ha WBE-gebied. Daar valt dan ook bebouwd gebied onder, maar het uitfilteren van ongeschikte gebieden is een ingewikkeld proces. Per slot van rekening gaat het om de trend. Het meenemen van de hele WBE leidt ertoe dat de trends wat minder grote verschillen vertonen.

In plaats van de dichtheid per 100 hectare kan ook met een index worden gewerkt. Dat heeft de voorkeur. Daarbij wordt in een bepaald jaar eerst de dichtheid geschoten dieren per 100 hectare bepaald. Die wordt in een referentiejaar op 100 gesteld. Afschotcijfers in de daaropvolgende jaren kunnen middels een index met elkaar worden vergeleken. Indexen worden vaak gebruikt om relatieve veranderingen aan te geven.

Bij de interpretatie van de getallen dient rekening gehouden te worden met het gegeven dat door een ministerieel besluit de jacht op haas en konijn sedert 2021 niet meer geopend is in Limburg met als argument grote zorg over de staat van instandhouding van deze soorten.

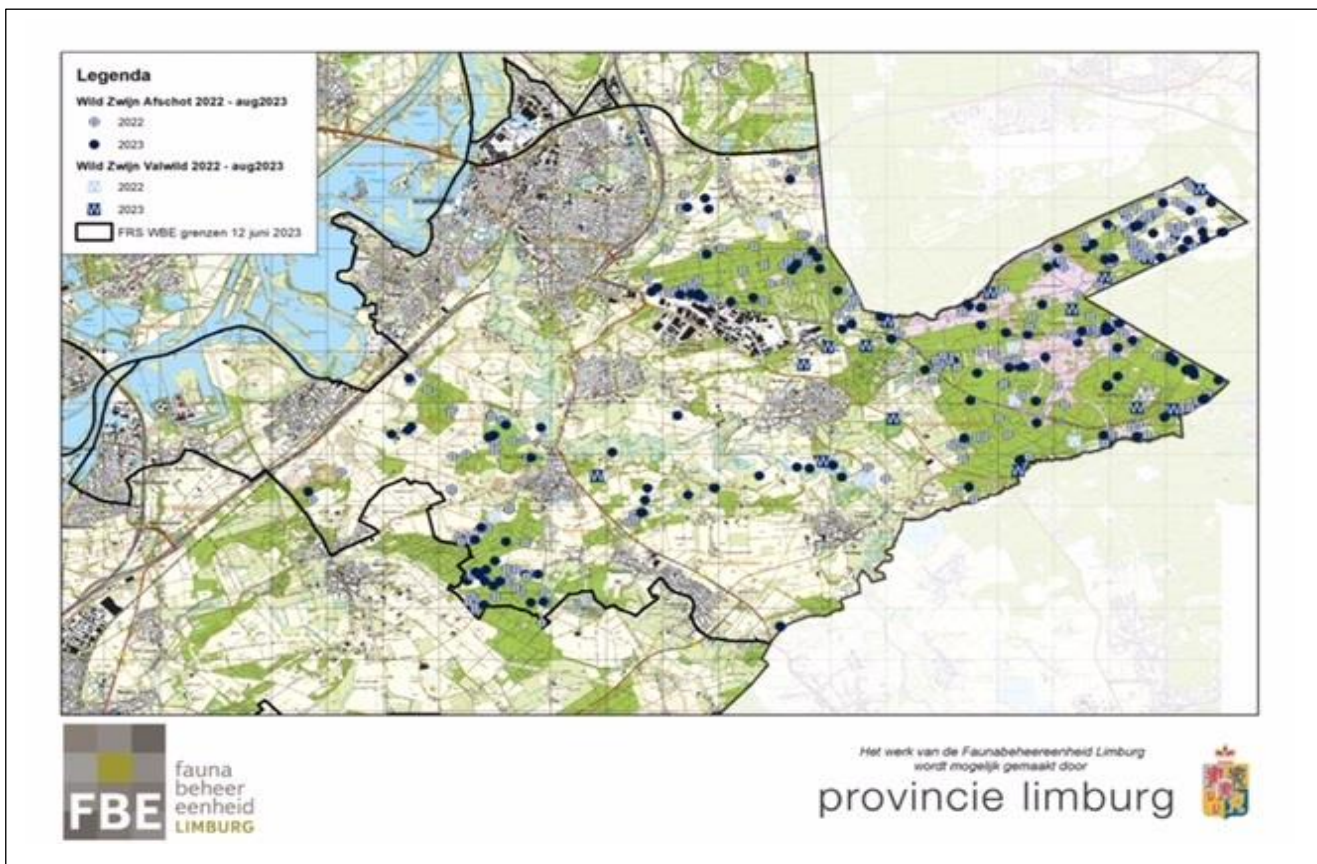
Het is gebruikelijk om trends per vijf jaar op te stellen omdat door jaarlijkse fluctuaties of toeval kortere perioden niet bruikbaar zijn. Door de trends van het afschot met de doelstellingen

van de soort te vergelijken kan voor soorten met doelstanden (grofwild) het indicatieve afschot bepaald worden. Voor andere soorten is dit onmogelijk omdat er geen eenduidige relatie is tussen de telgegevens en de najaar stand. Trends die op WBE-niveau worden vastgesteld moeten dus altijd met enige omzichtigheid worden gebruikt en zijn alleen indicatief te gebruiken, uitgezonderd grofwild.

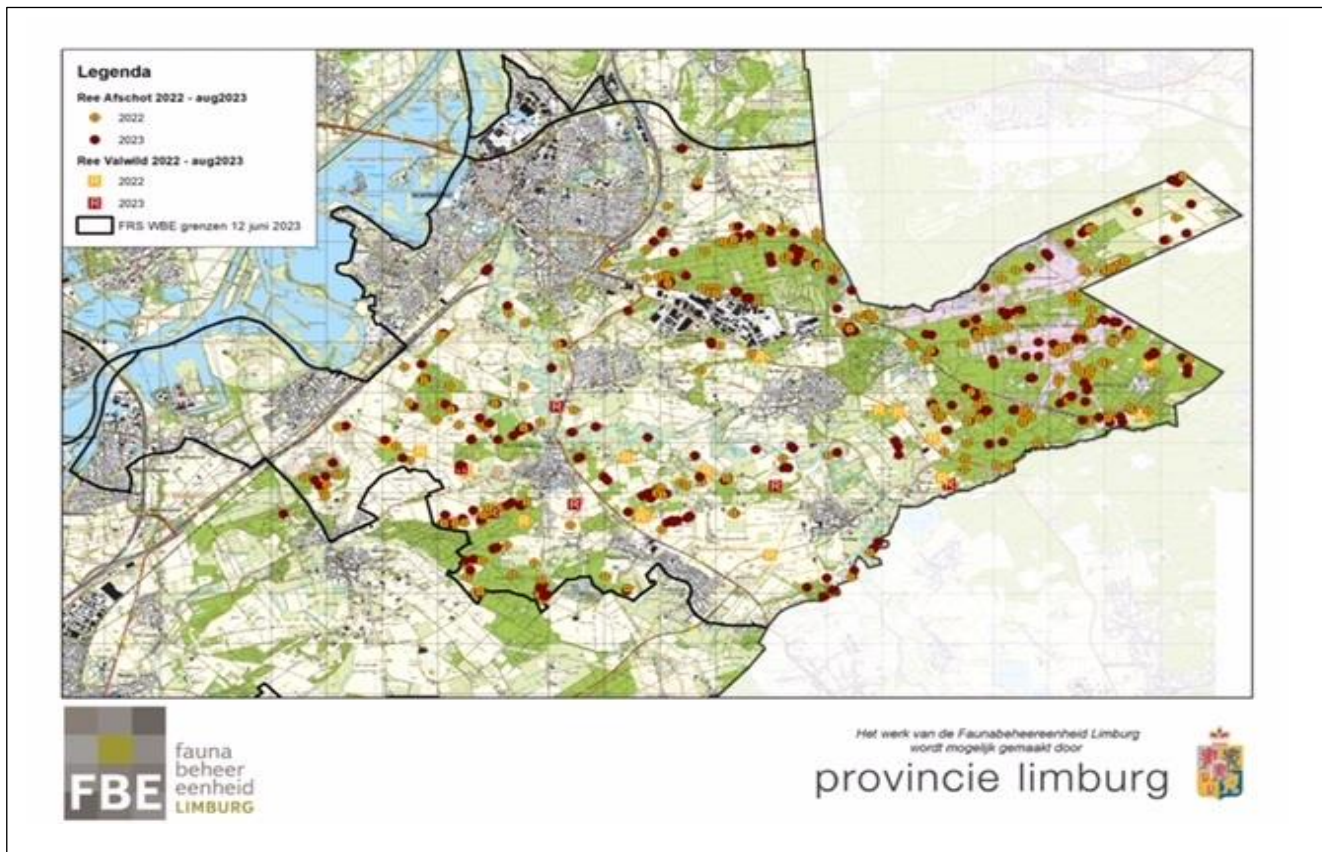
Het geregistreerde afschot is te vinden in bijlage 5 en 6.

6.3 Valwild

Het geregistreerde valwild in de WBE's vanaf 2021 tot en met 2024 is terug te vinden in bijlage 6. De locaties van de geregistreerde aanrijdingen van 2022 t/m 2023 zijn te zien in figuur 13.

Figuur 13. Afschot en valwild wildzwijn in 2022 - 2023

Figuur 14. Afschot en valwild ree in 2022 - 2023

7. Huidig faunabeheer

7.1 Wild zwijn

In het werkgebied van de WBE ligt het aangewezen leefgebied voor wilde zwijnen De Meiweg. De doelstand is 90 wilde zwijnen waarvan 23 keilers, 23 zeugen en 14 overlopers en 30 biggen. De toekenning van het afschot door dé Faunabeheereenheid is gebaseerd op de telling die in juni plaatsvindt. De gemiddelde toekenning over de afgelopen 20 jaar is 114 wilde zwijnen per jaar. Gemiddeld zijn er 110 stuks per jaar geschoten. Dit is 96 % van het toegekende aantal. In sommige seizoenen kunnen er in een seizoen meer varkens gerealiseerd worden dan toegekend, dit zijn verrekeningen (conform ontheffing voorwaarden in de jaarlijkse toestemming van Provincie en FBE) na sluiting van de jaarlijkse regulatieperiode in het leefgebied zoals valwild en calamiteitenregulaties. Het toegekende afschot en het daadwerkelijke afschot gedurende de periode 2000 – 2020 zijn te vinden in bijlage 6.

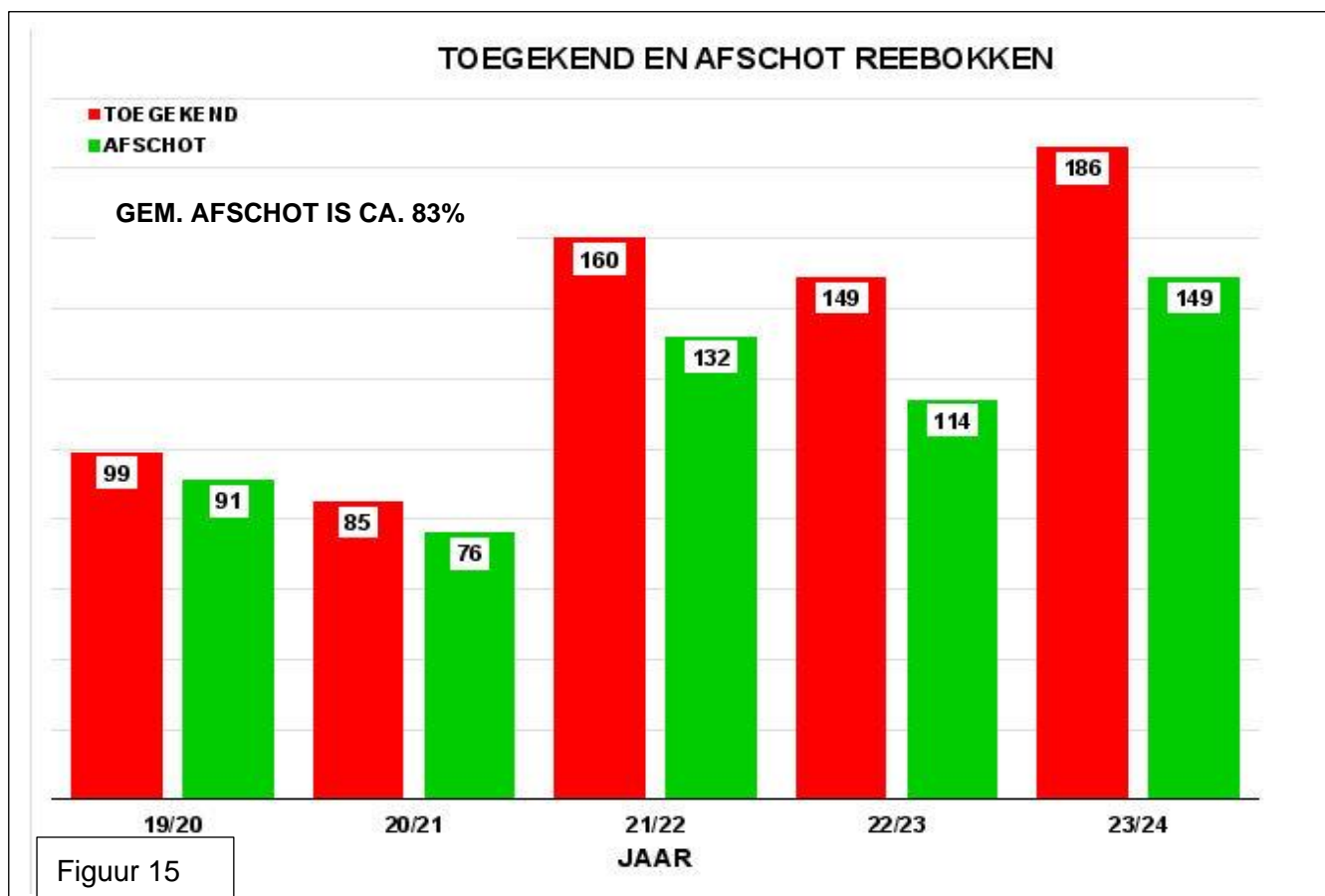
Voor de rest van het werkgebied van de WBE geldt een schade gestuurd beleid. De zwijnenstand en de schade nemen de afgelopen jaren toe (zie paragraaf 4.2). Daarenboven hebben de provincie en het rijk verzocht het afschot in deze gebieden te intensiveren in verband met de dreiging van Afrikaanse Varkenspest.

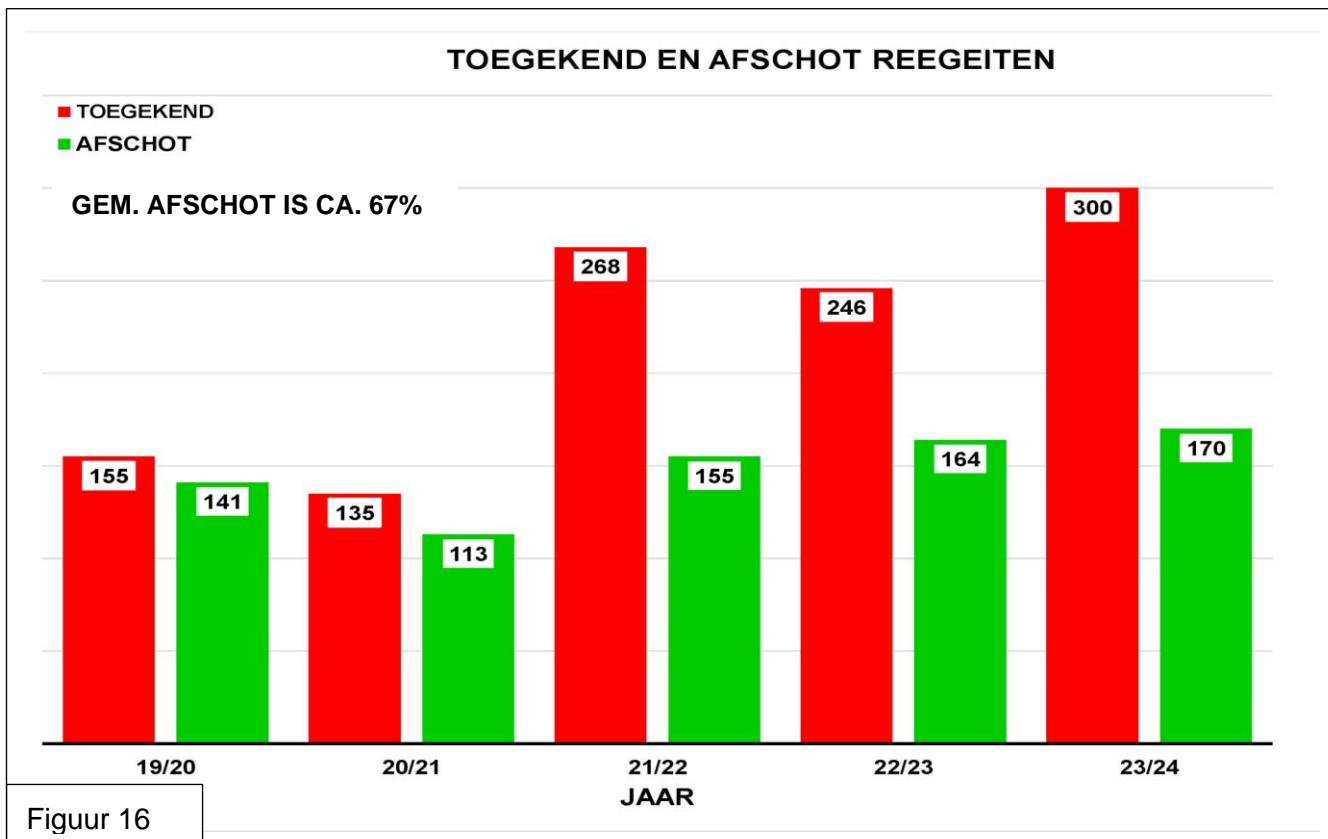

Als experiment om het afschot te verhogen zijn er in 2019 drie drukjachten gedaan nabij schadelocaties. Dit resulteerde in 11 geschoten wilde zwijnen. De conclusie die uit dit experiment kwam is dat het zou helpen wanneer grondgebruikers bij schade schietbanen zouden frezen in koolzaad, maïs en andere door gewassen onoverzichtelijke schade percelen zodat de zwijnen zich minder goed kunnen verschuilen en geschoten kunnen worden als ze de “schietbanen” oversteken of zich daarop bevinden.

7.2 Reeën

Zoals te zien is in onderstaande figuur (figuur 15, bijlage 5) is het toegekende afschot in de afgelopen vijf jaar niet behaald, vooral op reeëiten is er minder afschot gepleegd. Doordat het afschot niet gehaald wordt groeit de populatie waardoor het toegekende afschot alsmaar hoger wordt (figuur 15 en 16).

7.3 Ganzen

Er is veel schade door grauwe ganzen in de WBE, voornamelijk in de Linnerweerd en het Roerdal. Voor de grauwe gans heeft de FBE Limburg een algemene ontheffing Grauwe ganzen ruime ontheffing populatiereductie Maasplassengebied jaarrond 2020-2026 verleend.

Kolganzenschade zou op blijvend grasland ook voorkomen moeten worden middels ondersteuning van afschot (dat is momenteel in Limburg niet toegestaan). Daar is namelijk in de afgelopen vijf jaar meer dan €7000,- schade getaxeerd. Na 1 november zijn er veel meer kolganzen dan grauwe ganzen aanwezig die voor schade zorgen. De aanwezigheid van de dwerggans maakt het beheer er niet eenvoudiger op.

In Roermond broeden en verblijven ganzen tegenwoordig in het openbaar groen en binnen de bebouwde kom. Eieren schudden moet straks standaard in de ontheffing worden opgenomen. Samen met de WBE wil men graag zoeken naar oplossingen. Binnen de bebouwde kom van Roerdalen worden eieren geschud op en rond de vijvers in opdracht van de gemeente.

SBB volgt de vermessing van gronden en vennen kritisch. Als het te erg wordt, wordt de WBE verzocht om op te treden. Overigens heeft de WBE nu geen toestemming nodig om bij SBB te kunnen ingrijpen. Exotenbeheer, zoals afschot van Nijlgans of Canadese gans, is in overleg altijd mogelijk.

8. Doelstellingen van de WBE 2025-2030

8.1 Statutair doel

De WBE heeft als centraal doel het bevorderen dat in haar werkgebied een duurzaam beheer van populaties van de in het wild levende dieren, bestrijding van schadeveroorzakende dieren en verantwoorde jacht worden uitgevoerd. Bij de uitvoering hiervan door haar leden en deelnemers is het door de FBE Limburg vastgestelde faunabeheer in de provincie Limburg maatgevend en leidend. Hierbij wordt gestreefd naar samenwerking met (semi)publiek-rechtelijke en/of privaatrechtelijke organisaties op het gebied van de land-, tuin-, en bosbouw en de eigenaren en gebruikers van de gronden. Uit dit statutair doel zijn de volgende hoofdoelen te formuleren.

8.2 Hoofdoelen

1. Bevorderen van de leefcondities van de fauna
2. Evenwichtig beheren van grofwildpopulaties
3. Beperken van schade aan landbouw of natuur
4. Behouden / verbeteren van een goede interne en externe samenwerking
5. Verbeteren van het toezicht
6. Verbeteren van de kennis van het WBE-bestuur en de jagers
7. Bevorderen van de instroom van jonge jagers

8.3 Subdoelen

Onderstaande subdoelen zijn gekoppeld aan bovenstaande hoofdoelen. Aan de subdoelen zijn maatregelen gekoppeld die verder beschreven worden in hoofdstuk 9 onder Maatregelen.

1. Bevorderen van de leef condities van de fauna

Doel: Het verbeteren van het leefgebied van fazanten en patrijzen waarmee de habitat van andere soorten zoals hazen en konijnen ook verbeterd.

Maatregelen: Akkerranden, percelen en overhoeken inzaaien met geschikt kruidenmengsel (9.1.2).

Overleggen met agrariërs om ook randen en stroken in te zaaien met kruidenmengsels (9.1.2.).

Aanpak Predatie vossen en kraaien optimaliseren (9.1.4).

2. Evenwichtig beheren van grofwildpopulaties

Doel: De FBE Limburg en de Provincie Limburg dienen in het voorjaar van 2025 te bepalen of het leefgebied voor het Wild Zwijn op de Meinweg behouden blijft. Zodra de FBE Limburg en Provincie dit besluit genomen hebben en tevens bepalen dat er geld beschikbaar is voor onderhoud Zwartwild Kerend Raster zal de WBE Roersteek een projectplan 2026-2030 opstellen voor het raster van ca 20 km incl. een bijbehorende kostenbegroting.

- Maatregel: Vrijwilligers aanstellen en auto aanschaffen voor het onderhoud voor 5 jaar van het zwartwild kerend raster en contracten afsluiten met aannemer en agrariërs inzake onderhoud en maaien. (9.2.1).
- Doel: Doelstand wilde varkens en reeën volgens Faunabeheerplan gecoördineerd en in samenhang realiseren. (9.2.3)
- Maatregel: In het schade gebied zoveel mogelijk wilde zwijnen bestrijden om schade te voorkomen en in het leefgebied het toegekende afschot te realiseren.
- Doel: Het jaarlijks uitvoeren van een goed beheer voor de reeënpopulatie, opdat een gezonde populatie reewild op het voor onze WBE nagestreefde draagkrachtniveau wordt behaald, landbouwschade en verkeersschade wordt voorkomen en bosverjonging mogelijk is.
- Maatregel: Door middel van het realiseren van het toegekende afschot reewild in het werkgebied, alsmede de opzet van het lokaal faunaoverleg dient beter maatwerk te worden geleverd (9.2.3).

3. Voorkomen van schade aan landbouw, natuur en verkeersveiligheid.

- Doel: Zoveel mogelijk schade aan de landbouwgewassen, verkeer en natuurterreinen voorkomen.
- Maatregel: Afspraken lokaal faunaoverleg voor wildzwijn, grauwe ganzen, reeën en andere na komen. Dit geldt zowel voor jagers, natuurbeheerders als agrariërs. (9.3.1).
- Doel: Verminderen van valwild en het bevorderen van de verkeersveiligheid
- Maatregel: Meer wildspiegels plaatsen in het werkgebied van de WBE (9.3.2). Het publiek informeren over valwild en overstekend wild, zeker in de periodes van de klok verzetten en in de bronsttijd van reeën. (9.3.3). Gerichte afschot van m.n. reeën.

4. Zorgen voor een goede interne en externe samenwerking

- Doel: De interne samenwerking met de leden en deelnemers en externe samenwerking optimaliseren.
- Maatregel: Contact met externe partijen wanneer nodig (9.4.1).
Bijeenkomsten en/of overleggen voor het bestuur en de leden van de WBE organiseren (9.4.2)

5. Verbeteren van het toezicht

- Doel: Zorgen voor een contactpersoon die meldingen over stroperij en overlast afhandelt.
- Maatregel: Aanstellen van 1 vrijwillige BOA (9.5.1).
Bevorderen meldpunt valwild (9.5.2)

6. Verbeteren van de kennis

Doel: Verbeteren van de kennis van leden en aangeslotenen.

Maatregel: Cursus voor grofwild op locatie organiseren (9.6.2).
Informatie avonden en workshops, etc.

7. Bevorderen van de instroom van jonge jagers

Doel: Jonge jagers meer betrekken bij de WBE. Meer kansen geven om te jagen en te leren.

Maatregel: Indien mogelijk meedoen aan een 'Mentorschapsproject' (9.7.1)

Jonge jagers en begunstigers mee laten jagen bij de leden van de WBE (9.7.2)

Jonge jagers gelegenheid geven voor het volgen van Bestuursacademie.

Jagersverenigingen stimuleren jonge jagers aan te trekken.

9. Maatregelen

In dit hoofdstuk worden de maatregelen op basis van de doelstellingen beschreven.

9.1 Biotoopverbetering

9.1.1 Algemeen.

Biotoopbeheer of biotoopverbetering is een belangrijk onderdeel van het jager zijn. Het leidt tot het handhaven of ontwikkelen van nieuwe, sterke populaties (Bordewijk, 2017). Niet alleen de wildsoorten worden hiermee geholpen, zeldzame of kwetsbare soorten hebben hier ook baat bij. Soorten zoals vlinders, marterachtigen, patrijzen en roofvogels kunnen bijvoorbeeld profiteren van maatregelen die voornamelijk voor het jachtwild bedoeld zijn. Door de intensivering van de landbouw, de uitbreiding van het stedelijke gebied en de toename van recreatie in het buitengebied is er steeds minder leefgebied te vinden voor veel soorten (Bordewijk, 2017) (Vonk, 2005). Deze afname van leefgebied is vooral terug te zien in de populatiegrootte van kwetsbare soorten zoals de grutto (Sovon, 2017). Andere soorten, bijvoorbeeld cultuurvolgers zoals ganzen, groeien juist in aantal (Ebbinge, et al., 2003). Dit kan zorgen voor overlast en schade. Biotoopbeheer wordt hierdoor steeds belangrijker.

De kleinwild commissie gaat een plan opstellen op welke wijze binnen de WBE een verbetering van de biotoop kan plaats vinden.

9.1.2 Akkerranden en overhoeken.

De Provincie Limburg stimuleert met subsidie het inzaaien van akkerranden. Deze regeling wordt door SSWL gecoördineerd namens de provincie Limburg. Hierdoor is in de wbe inmiddels 11 ha ingezaaid (stand 2024).

De provincie subsidieert de kosten van het zaaigoed voor 100%.

9.1.3 Patrijzen project.

Binnen de WBE Roerstreek is door de Provincie Limburg in samenwerking met het IKL een kerngebied aangewezen. Het betreft het kerngebied Holsterveld. Het gebied ligt tussen de dorpen Posterholt, Vlodrop, Herkenbosch, Melick en St. Odiliënberg.

Het tweede kerngebied Linnerveld verwacht in 2024 aangewezen te worden. Dit gebied omvat het gebied tussen St Odiliënberg, Lerop, autoweg A73 en Linne.

Een derde kerngebied, nabij Asenray, is in onderzoek.

9.1.4 Aanpak Predatie vossen en kraaien optimaliseren

De kleinwild commissie gaat enkele dagen per jaar een kraaiendag organiseren, waarbij met name zwarte kraaien en kauwen geschoten moeten worden. Eveneens zullen afzonderlijke jagersverenigingen en samenwerkende leden kraaiendagen organiseren. Op het stort Montfort is een kraaienvangkooi geplaatst. Ervaring hiermee zal gebruikt worden om te bezien of er ook elders een geplaatst zou moeten worden.

De vos wordt strak bestreden mede vanwege de Patrijzenprojecten. In de door de provincie aangewezen patrijzengebieden is er toestemming om van 1 januari tot 1 september ook 's nachts met behulp van kunstlicht/restlicht vossen te bejagen. Ook zijn er op enkele plaatsen vangpijpen gezet.

9.2 Beheer grofwildpopulaties

Het behouden van het leefgebied voor de wilde zwijnen zal door de FBE Limburg en Provincie Limburg in het voorjaar van 2025 vastgesteld moeten worden. Zodra de FBE Limburg en Provincie Limburg dit positief besloten hebben en de provincie Limburg is bereid dit mede te bekostigen zal de WBE Roerstreek een projectplan Zwartwild kerend raster 2026-2030 opstellen met de bijbehorende kostenbegroting. De populatie wild zwijn dient in overleg met Staatsbosbeheer, gemeenten en particuliere eigenaren beheerd te worden.

Zwartwild in het leefgebied zal aan de hand van de jaarlijkse telling en hierop gebaseerde toewijzing door de FBE worden beheerd. Hierbij geldt een populatie op basis van draagkracht van ongeveer 90 stuks. Jagers geven hun waarnemingen door zodat er bijgehouden kan worden hoe de populatie zich ontwikkelt gedurende het jaar. Mede hierop kan het afschot worden bijgesteld. De Grofwildcommissie draagt hiervoor zorg. In het schadegebied wordt het zwartwild zo goed mogelijk bestreden. Dit vanwege landbouwschade, verkeersschade en algemene bestrijding van Afrikaanse varkenspest (AVP). De WBE werkt mee aan de planvorming van de provincie ten behoeve van de bestrijding AVP-uitbraak.

Tevens wordt elk geschoten wild zwijn verplicht geschouwd door een zgn. GPWZ-persoon (Gekwalificeerd Persoon Wild Zwijn). Vier jagers zijn hiertoe opgeleid en ontvangen hiervoor een vergoeding die door de provincie beschikbaar wordt gesteld.

Reewild wordt sinds enkele jaren ook in de terreinen van Staatsbosbeheer beheerd. Vanwege de vele jaren dat er aldaar geen afschot heeft plaatsgevonden is er een inhaalslag te maken. De doelstelling is om in de Meinweg het aantal van 35 reeën/100ha nu terug te brengen naar de gewenste 10 à 12 stuks/100ha. Dit vanwege de schade in de bossen zoals vraat- een veegschade die natuurlijke bosverjonging vrijwel onmogelijk maken. Het door SBB momenteel uitgevoerde graasdruk onderzoek zal hierin worden meegenomen.

9.2.1 Zwartwild kerend raster

Het bestaande zwartwildkerende raster behouden en onderhouden. In overleg met de FBE dient te worden afgesproken of de WBE het rasteronderhoud blijft uitvoeren, Bij continueren van het huidige systeem subsidie aanvragen bij de provincie, LLTB, Staatsbosbeheer, Gemeente Roerdalen en gemeente Roermond voor de periode 2026-2030.

9.2.2 Doelstand wild zwijn en ree realiseren

Doel: Stand wilde varkens en reeën volgens Faunabeheerplan gecoördineerd en in samenhang te realiseren. Hiervoor worden cursussen en workshops door de WBE georganiseerd, maar ook voor het Nationaal Park de Meinweg een faunawerkplan gemaakt t.b.v. van alle eigenaren en grondgebruikers.

Maatregel: Permanente actie wordt via NOB georganiseerd.

9.3 Schade beperken

9.3.1 Afspraken lokaal faunaoverleg

Afspraken Lokaal Faunaoverleg voor wildzwijn, grauwe ganzen, reeën en andere dieren na komen.

Afspraken zijn o.a. dat jagers en agrariërs gezamenlijk wildschade dienen te voorkomen.

Het zwartwild kerend raster rondom de landbouw enclaves aansluitend aan het leefgebied Meinweg wordt door de WBE Roerstreek onderhouden met subsidie van Provincie Limburg, gemeente Roermond, gemeente Roerdalen, Staatsbosbeheer en LLTB.

De LLTB dient haar achterban duidelijke instructies te geven over het voorkomen van schade.

Gemeentes zouden blauwe wild reflectors beschikbaar moeten stellen opdat leden van de WBE Roerstreek deze kunnen plaatsen om zo aanrijdingen te voorkomen.

Binnen de bebouwde kommen afspraken maken tussen Gemeente en de WBE hoe de ganzen bestrijding plaats moet vinden.

Dit lokaal fauna overleg is bijzonder nuttig gebleken en loopt zeer goed. Het zou goed zijn als de provincie de subsidie hiervoor zou continueren.

9.3.2 Wildspiegels plaatsen

De WBE Roerstreek is bereid de wildspiegels te plaatsen die de gemeente beschikbaar stelt voor de plaatsen waar veel wildaanrijdingen zijn geregistreerd.

De oude oranje molentjes blijken niet goed te functioneren, daar er ten gevolge bermondhoud veel kapot gaan.

9.4 Samenwerking

Samenwerken is de basis voor het succes. Het bestaat uit externe en interne samenwerking. In deze paragraaf wordt er weergegeven met welke externe partijen samen wordt gewerkt en welke maatregelen genomen zullen worden om de samenwerking van de leden van de WBE te bevorderen. Uitgangspunt is dat alle jachthouders, grondeigenaren (m.n. de TBO's) en grondgebruikers die vertegenwoordigd zijn in de FBE, ook in de WBE samenwerken en het FB-plan volledig mee uitvoeren.

9.4.1 Externe samenwerking

Samenwerking met verschillende partijen zoals met terreinbeherende organisaties is erg belangrijk om informatie te verzamelen en doelstellingen te behalen.

Samenwerking is goed.

Contactpersoon naar externe partijen is onze voorzitter de heer J. Eyck,

9.4.2 Interne samenwerking

Interne samenwerking is van belang voor het soepel en efficiënt werken van een vereniging.

- In het voorjaar en in het najaar wordt een Algemene ledenvergadering gehouden met alle leden, deelnemers en begunstigers. Hiervoor moeten goede sprekers worden gevonden en belangrijke zaken besproken te worden teneinde meer jagers te ontvangen.
- De interne commissies zullen bestuurlijk versterkt moeten worden. Hiervoor is het nodig om de samenstelling van de commissies te evalueren en de voorzitters te ontlasten door een sterke plaatsvervanger en secretaris aan te trekken.
- In het bestuur en in de commissies zal de inbreng van jong jagers gestimuleerd worden.
- Het bestuur zal de jagersverenigingen individueel bezoeken om hen direct te spreken.
- Er zal meer in samenwerkende populatiebeheer en schadebestrijding gestuurd worden. Jacht in de oude vorm is steeds minder aan de orde. De interne samenwerking kan hierin beter en zal door het bestuur met de leden worden besproken.

In 2024 dient het Faunabeheerplan 2025-2030 voor de WBE Roerstreek vast gesteld te worden door de leden.

9.5 Toezicht

Jagers brengen veel tijd door in het buitengebied, waar vaak te weinig toezicht is. Zaken zoals het illegaal storten van afval, stroperij, overlast, etc., worden niet genoeg opgemerkt door de aanwezige BOA's (Buitengewoon opsporingsambtenaar).

9.5.1 Aanstellen van een BOA

Zorgen voor een contactpersoon die meldingen over stroperij en overlast afhandelt, plan opstellen op welke wijze aanstellen van een vrijwillige BOA, in overleg met de provincie Limburg en de gemeente Roerdalen en gemeente Roermond mogelijk is. Eventueel subsidie via provincie Limburg en de gemeenten Roerdalen en Roermond aanvragen.

9.5.2 Bevorderen meldpunt valwild

De WBE is via de voorzitter betrokken bij de plannen op provinciaal niveau. Bij de provincie is een voorstel ingediend voor een protocollaire afhandeling van valwild. De hierbij behorende begroting ligt op dit moment voor bij gedeputeerde staten.

9.6 Verbeteren van de kennis

9.6.1 Bestuur academie

Jong jagers zullen aangemoedigd worden om deel te nemen aan de cursus van de Bestuursacademie. De WBE zal de kosten van belangstellenden vergoeden met als doel meer jonge jagers te betrekken bij bestuursactiviteiten.

9.6.2 Cursus voor grofwild

In 2022 is door de WBE een cursus beheer wild zwijn aangetrokken van IPC. Deze was verplicht voor de jagers binnen het leefgebied op terreinen van het SBB. De provincie heeft hiervoor subsidie verleend. Deze cursus van drie dagdelen heeft men goed doorlopen en mitsdien tevens voldaan aan de eis van SBB. Een cursus voor reewild is in voorbereiding.

Bibliografie

- AHN. (2019, maart). *Actueel Hoogtebestand Nederland*. Opgehaald van AHN-Viewer: <http://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>
- Bordewijk, P. (2017, februari 13). *Biotoopbeheer- en verbetering*. Opgehaald van WBE-Delfland: <http://www.wbe-delfland.nl/biotoopverbetering.php>
- CBS, PBL, Wageningen UR. (2007, november 23). *Natura 2000 - Vogel- en Habitatrichtlijn gebieden en de EHS (indicator 1425, versie 01, 23 november 2007)*. (CBS, Den Haag; Planbureau voor de Leefomgeving, Den Haag/Bilthoven en Wageningen UR, Wageningen) Opgehaald van www.compendiumvoordeleefomgeving.nl: <http://www.clo.nl/indicatoren/nl142501-begrenzing-van-het-natuur netwerk-en-natura-2000-gebieden>
- Ebbinge, B., Lok, M., Schrijver, R., Kwak, R., Schuurman, B., & Müskens, G. (2003). *Ganzen opvangbeleid, internationale natuurbescherming in de landbouwpraktijk*. Wageningen: Alterra Wageningen UR.
- Jagersvereniging. (2017a). *Instructie voorjaargestelling (landelijk telprotocol)*. Opgeroepen op maart 10, 2017, van Nederlandse Jagersvereniging: <https://www.jagersvereniging.nl/downloads/bestuurdersdocumenten/instructie-voorjaargestelling-telprotocol/>
- Jagersvereniging. (z.j.). *Is een jachtkansel of hoogzit bouwvergunningplichtig?* Opgeroepen op April 10, 2017, van Nederlandse jagersvereniging: <https://www.jagersvereniging.nl/vragen/is-een-jachtkansel-of-hoogzit-bouwvergunningplichtig/>
- Natura 2000. (2017, februari 28). *Wat is Natura 2000*. Opgehaald van Natura 2000: <http://www.natura2000.nl/pages/wat-is-natura-2000.aspx>
- Provincie Utrecht. (2017). *Beleidskader Wet natuurbescherming*. Utrecht: Provincie Utrecht.
- Rijksoverheid. (2017, januari 01). *Nieuwe Natuurwet*. Opgehaald van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>
- Sovon. (2017, februari 13). *Grutto*. Opgehaald van Sovon: <https://www.sovon.nl/nl/soort/5320>
- Vonk, M. (2005). *Ontwikkelingen in de natuur, achtergronden bij de natuurbalans*. Bilthoven: Milieu- en natuur planbureau.
- WBE-Tielerwaard-West. (2017, februari 13). *Biotoop*. Opgehaald van WBE-Tielerwaard-West: <http://www.wbe-tielerwaard-west.nl/biotoop.php>

Bijlage 1. Van Haften draagkrachtmodel

Draagkracht als basis voor reewild beheer

Veel grondgebruikers en jagers willen negatieve invloeden door reeën voorkomen of beperken. Daarvoor worden de dichtheid en de draagkracht voor reeën van een WBE bepaald. Naast de ecologische draagkracht volgens van Haften kan er ook sprake zijn van een maatschappelijke draagkracht. In de draagkrachtbepaling wordt de van Haften methode aanbevolen omdat deze juridisch stand houdt. Er zijn ook andere (vaak lokale of regionale) methoden om de draagkracht van reewild te bepalen of de conditie van dieren als maat voor afschot. Deze zijn veelal niet getoetst. Voorbeelden zijn de methode in de Gelderse Achterhoek, de CP-methode (conditie), de logistische groeicurve of de methode Poutsma. De leefgebiedenbenadering van de VHR is geen berekening maar een benadering van reeënbeheer die niet getoetst is. Het van Haften model wordt soms in licht aangepaste vorm gebruikt met een wat andere puntentoekening.

Veldgrenspercentage

De grens tussen dekking en open veld in procenten van de totale reviergrens.

0%	0 punten
1-20%	2 punten
21-40%	5 punten
41-60%	8 punten
61-80%	11 punten
81-100%	15 punten

Oppervlakte weiden en akkers

De oppervlakte in procenten ten opzichte van de totale revieroppervlakte.

0%	0 punten
1-4%	2 punten
5-10%	6 punten
11-20%	10 punten
>20%	15 punten

Dekkingspercentage

De oppervlakte van permanente dekking in procenten van de totale revieroppervlakte.

0%	0 punten
1-10%	5 punten
11-20%	10 punten
21-40%	15 punten
41-60%	20 punten
61-70%	30 punten
71-80%	20 punten
>80%	15 punten (biotoop = bos)
>80%	20 punten (biotoop = weide, akker, heide)

Boomsortenverdeling

Naaldbos zonder ondergroei	2 punten
Naaldbos met ondergroei	6 punten
Gemengd bos zonder ondergroei	6 punten
Gemengd bos met ondergroei	10 punten
Loofbos zonder ondergroei	8 punten
Loofbos met ondergroei	15 punten
3-50% eik	15 punten
>50% eik	20 punten

Bodemsoort naar pH-gehalte

< 4,0	4 punten
4,0 – 4,9	8 punten
5,0 – 5,9	12 punten
6,0 – 6,9	16 punten
> 7,0	20 punten

De som van de punten en de daar bijbehorende gewenste dichtheid per 100ha is in de onderstaande tabel af te lezen

Punten	0-25	26-30	31-35	36-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-100
Aantal reeën	0	2	4	6	8	9	10	11	12

In de praktijk is gebleken dat in cultuurlandschappen een hogere dichtheid mogelijk is. Hiervoor is het aantal reeën per 100ha aangepast. Deze is in de onderstaande tabel af te lezen.

Punten	0-25	26-30	31-35	36-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-100
Aantal reeën	0	3	5	7	9	11	12	13	15

Bijlage 2. Telprotocollen

Telgebieden intekenen

Er wordt gewerkt met vaste telgebieden. Deze worden digitaal ingetekend in FRS. In de Handleiding telgebiedenindeling, die als bijlage in de voorjaarstelinstructie staat (te vinden op de website van de jagersvereniging), wordt beschreven waaraan een telsector moet voldoen. Laat telgebieden liever niet samenvallen met jachtvelden om de schijn van belangenverstrengeling te voorkomen. Maar als het niet anders kan is het geen probleem.

Koppel telgebied aan tellers

Zorg ervoor dat ieder telgebied 2 tellers heeft waaronder zo mogelijk ook een niet jager. Geef ook hen op tijd instructie en het telformulier met het telgebied. Als het niet anders kan is 1 teller ook mogelijk. Soms zijn er jaren waarin een telgebied door gebrek aan mankracht niet geteld wordt.

Validatie

Na het tellen moeten alle telformulieren verwerkt worden in het FRS. Dit kan uitgevoerd worden door de teller zelf of door de faunacoördinator. Hierna worden de telformulieren, samen met de telroute en kaart met groepen ganzen, ingeleverd bij de faunacoördinator. Telgegevens kunnen ingevoerd worden in het FRS wanneer er telsectoren ingevoerd zijn.

Telgegevens moeten worden gevalideerd. Ze moeten worden gecontroleerd op typefouten, onwaarschijnlijkheden, dubbeltellingen en ontbrekende gegevens. De teller controleert zijn waarnemingen door zijn gegevens met tellers van aangrenzende telsectoren te vergelijken. Hierna vergelijkt de faunacoördinator de juistheid en volledigheid van de gegevens per telsector en worden data ingevoerd. Vaak wordt ook nog gekeken of de tellingen erg afwijken van voorgaande jaren. Verklaar waar dit aan ligt.

Verwerking van telgegevens

De telcijfers worden verwerkt tot trends voor de WBE. Trends kunnen op 2 manieren worden gemaakt.

- Bij tellingen kunnen aantallen per 100 hectare geteld gebied binnen de WBE worden bepaald. Dat levert een dichtheid per 100 hectare op en is een internationale standaard. Bijvoorbeeld 40 grauwe ganzen per 100 hectare gemiddeld. Hiervoor is het belangrijk om alleen oppervlaktes mee te tellen van telgebieden die daadwerkelijk geteld zijn. Omdat per jaar in de WBE verschillende oppervlaktes geteld kunnen worden, soms valt er een telgebied uit, kan niet de oppervlakte van de hele WBE in de berekening worden gebruikt.
- In plaats van de dichtheid per 100 hectare kan ook met een index worden gewerkt. Dat heeft bij tellingen de voorkeur. Daarbij wordt in een bepaald jaar eerst de dichtheid getelde of geschoten dieren per 100 hectare bepaald. Die wordt in een referentiejaar op 100 gesteld. Tellingen of afschot in de daaropvolgende jaren kunnen middels een index met elkaar worden vergeleken. Indexen worden door vogelonderzoekers vaak gebruikt om relatieve veranderingen aan te geven.

Het is gebruikelijk om trends per vijf jaar op te stellen omdat door jaarlijkse fluctuaties of toeval kortere perioden niet bruikbaar zijn. Door de trends van de tellingen met de doelstellingen van de soort te vergelijken kan voor soorten met doelstanden (grofwild) het indicatieve afschot bepaald worden. Dit is voor de meeste soorten echter discutabel of onmogelijk omdat er een beperkte relatie is tussen voorjaars stand en najaar stand. Trends die op WBE-niveau worden vastgesteld moeten dus altijd met enige omzichtigheid worden gebruikt en zijn alleen indicatief te gebruiken, uitgezonderd grofwild.

Bijlage 3. Telprotocol zwartwild (aanwas)telling

Er wordt op twee opeenvolgende avonden jaarlijks in de maand mei of juni geteld vanaf 17 telplaatsen, hoogzitten, gelijkmatig (gebied dekkend) verspreid over het leefgebied. Elke telplaats wordt bemenst door één teller, bekend met het gebied en zwartwildkenner, en één teller als onafhankelijke waarnemer, o.a. gasten, tellers vanuit de overheid, toezichhouders, terreineigenaren en/of belangstellenden. Behalve het tellen van de 17 genoemde telplaatsen wordt er ook geteld op één (jaarrond) lokvoederplaats van Staatsbosbeheer (om varkens aan publiek zichtbaar te maken) middels een permanente cameraopstelling. Gebruikelijk is één telplaat per 200 ha. In ons leefgebied hebben we echter één telplaats per 75 ha. Het voordeel is dat door deze dichtheid de meeste varkens ook daadwerkelijk geteld worden, een nadeel is het gevaar van dubbeltellingen. Dubbeltellingen worden voorkomen door zo nauwkeurig mogelijk de telformulieren in te vullen.

Op het telformulier wordt de volgende informatie ingevuld:

- Tijdstip (begin en einde van een waarneming), een waarneming is als er een groepje, een rotte varkens de telplaats betreedt.
- De richting van waar ze komen en waarnaar ze vertrekken
- Een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van de rotte. Een rotte is een groep varkens welke samen optrekken, een familiegroep. De samenstelling van een rotte is meestal uniek in aantal en samenstelling, bijvoorbeeld, 2 zeugen (grotere vrouwelijke stukken) met b.v. 4 overlopers, dit zijn varkens van vorig jaar (inmiddels 1 jaar oud) en 10 kleine biggen. Noteer ook bijzondere kenmerken b.v. kleur, uiteraard het geschat gewicht en "streepjes" biggen! Wordt deze rotte/ groep om b.v. 21.30 u genoteerd op locatie A en een uur later op locatie B, niet ver verwijderd van locatie A, dan kan er met grote zekerheid van uitgaan worden dat het een dubbeltelling betreft, deze wordt bij de uitwerking van de waarnemingen dan ook als dubbeltelling uitgezuiverd. Bij twijfel over de samenstelling van de rotte, of als de waarneming niet geheel duidelijk is, voeren we varkens met een ontweid gewicht t/m 25 kg op als big.

Er kunnen op de telformulieren meerdere waarnemingen genoteerd worden. Er is tevens een formulier bijgevoegd waarop overige waarnemingen genoteerd kunnen worden. O.a. ree, das, vos, nachtzwaluw, etc.

Er zijn op beide avond ca 68 tellers op de been. Gedurende 3 á 4 weken wordt reeds mondjesmaat op alléén de 17 telplaatsen in het leefgebied en op de plaats waar geregistreerd wordt middels de cameraval, lokvoer aangeboden in de vorm van maïs.

De wilde zwijnen zijn in deze tijd van het jaar, m.n. de zeugen, energie behoeftig, ze hebben net gebigd, ook is het vrij schraal in het gebied, de mast, eikels en beukenootjes (het hoofdbestanddeel van het voedsel voor wilde zwijnen) is inmiddels nagenoeg geconsumeerd.

Tevens is er in deze tijd van het jaar weinig verstoring o.a. door regulatie (afschot) in het gebied, het is n.l. schoontijd, in deze tijd van het jaar worden geen varkens gereguleerd. Door genoemde omstandigheden in het leefgebied tijdens de telmomenten, trekken ze frequent en structureel naar de lokvoederplaatsen, daar is immers op dat moment voedsel het makkelijkst voorhanden. Ervaring leert dat in deze tijd van het jaar en middels de gebezigde manier van tellen ook daadwerkelijk het merendeel van de aanwezige varkens met de inmiddels geboren aanwas daadwerkelijk gezien wordt.

Het gezamenlijk begin van de telling is 20.00 uur en gezamenlijk einde 23.30 uur. Meteen na terugkomst de waarnemingsformulieren inleveren bij de met de telling belaste commissie, met vermelding van eventuele bijzonderheden.

Op de telformulieren staat een telefoonnummer vermeld dat gebeld kan worden bij calamiteiten.

Bijlage 4. Telcijfers 2019-2024

Onderstaande gegevens zijn ontvangen van FBE Limburg en FRS en bijgewerkt tot 1 oktober 2024.

Voorjaarsstelling wildsoorten

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Konijn	9	0	43	17	21	8
Haas, overdag trend telling.	47	0	148	84	98	51
Fazant	15	0	28	16	18	16
Wilde Eend	124	0	176	222	312	85
Hout Duif	276	0	383	329	271	243
Patrijs Holsterveld					32	111
overig						32
Haas met nachtzichtkijker.					496	414
Konijn met nachtzichtkijker						89

Tabel 3

Voorjaargestelling algemeen

Watervogels voorjaargestelling totaal. In 2020 Covid-19 geen telgegevens.

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024.
Aalscholver	11	0	76	69	88	15
Boerengans	0	0	9	4	1	1
Brandgans	0	0	0	10	19	6
Canadese gans	27	0	103	36	175	22
Grauwe gans	792	0	886	631	621	535
Kolgans	0	0	16	0	34	0
Nijlgans	83	0	101	65	115	55
Indische gans	0	0	0	0	0	0
Meerkoet	79	0	77	67	70	32
Knobbelzwaan	30	0	27	13	16	3
Zwaangans	0	0	0	0	0	0
Zwarte zwaan	2	0	1	8	0	0
Rosse stekelstaart	0	0	0	0	0	0

Tabel 4

Kraaiachtigen totaal

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024.
Ekster	64	0	56	48	61	29
Kauw	420	0	434	262	300	186
Verwilderde duif	35	0	43	14	77	0
Zwarte Kraai	385	0	431	465	292	197
Roek (niet in kolonie)	0	0	0	0	0	0

Tabel 5

Overige zoogdieren totaal

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024.
Amerikaanse nerts	0	0	0	0	0	0
Beverrat	0	0	0	0	0	0
Muntjak	0	0	0	0	0	0
Muskusrat	0	0	0	0	0	0
Verwilderde kat	0	0	0	0	0	0
Wasbeer	0	0	0	0	0	0
Wasbeerhond	0	0	0	0	0	0

Tabel 6

Voorjaarstelling ree wild in maart van elk jaar.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024.
Reebok	163	152	231	174	156	214
Reegeit	224	182	375	270	289	321

Tabel 7

Zomertelling ganzen. In 2020 geen telgegevens wegens Covid-19

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024.
Grauwe gans (voorjaar)	792	0	0	0	621	535
Grauwe gans (zomer)	187	0	423	90	132	203
Kolgens	0	0	0	1	0	0
Brandgans	0	0	0	0	0	0
Canadese gans	4	0	0	6	9	0
Indische gans	0	0	0	0	0	0
Boerengans	1	0	0	0	1	1
Nijlgans	40	0	4	8	19	30

Tabel 8

Bijlage 5. Afschotcijfers 2019-2024

5.1 Afschot wildsoorten.

Met de inwerkingtreding van de Wet Natuurbescherming in 2017 is er een rapportage plicht voor het melden bij de Faunabeheereenheid Limburg van het aantal in Limburg gedode dieren op basis van de Benuttingsjacht op wildsoorten.

Voor onze WBE Roerstreek zijn tot op heden de onderstaande cijfers bekend.

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024.
Konijn	9	1	1	0	0	
Haas	129	36	35	0	0	
Fazant	18	16	10	0	5	
Wilde eend	77	56	60	12	6	
Houtduif	32	17	116	250	7	
Vos	82	117	86	42	41	

Tabel 9

5.2 Afschot Ganzen.

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024.
Grauwe gans (algemeen)	311	293	252	159	153	
Kolgans	0	0	0	0	0	
Brandgans	0	0	0	2	0	
Canadese gans.	3	0	13	16	13	
Nijlgans	59	20	38	46	33	

Tabel 10

5.3 Afschot gegevens reewild.

Toegekend en gerealiseerde totale afschot reewild, het percentage gerealiseerde afschot en het totale valwild periode 1 april tot 1 april in het volgend jaar.

		Ge- slacht	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022	2022- 2023	2023- 2024	2024- 2025
Toege- kend	Bok		99	85	160	149	186	195
	Geit		155	135	268	246	300	302
Afschot	Bok		91	76	132	114	149	
	Geit		141	113	155	164	170	
% Af- schot	Bok		93%	89%	82%	77%	80%	
	Geit		91%	85%	58%	67%	56%	
Afschot	Bok		13	6	11	8	8	
	Geit		19	4	12	7	6	

Tabel 11

5.4 Afschot schade/beheer

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Damhert totaal	0	0	0	0	0	

5.5 Afschot exoten en verwilderde dieren

Soort	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nijlgans	59	20	38	41	33	
Rosse Stekelstaart	0	0	0	0	0	

Tabel 12

5.5 Afschot landelijke vrijstellingen

Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming in 2017 is er een rapportageplicht voor het melden bij de Faunabeheereenheid Limburg van het aantal in Limburg gedode dieren op basis van de Landelijke Vrijstellingen. BRON#

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Canadese gans	3	0	13	16	13	
Houtduif	459	17	116	348	7	
Kauw	223	286	52	342	33	
Konijn	9	1	1	0	0	
Vos	82	117	86	42	41	
Zwarte kraai	518	360	311	202	114	

Tabel 13

Bijlage 6. Wilde varkens 2019-2024

6.1 Valwild wild zwijn totaal

Oorzaak	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (tot 1 okt.)
Verkeer totaal	9	6	12	5	18	4

Tabel 14

6.2 Afschot Wild zwijn (schadegebied) van 1 januari tot en met 31 december

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Afschot	66	51	69	79	75	51
Biggen				42	50	29
Overloper vr.				13	4	10
Overloper keiler				13	6	2
Zeug				8	10	5
Keiler				3	5	5

Tabel 15

In bovenstaande tabel 15 zijn opgenomen wilde zwijnen gereguleerd in het schade gebied, van de WBE, gelegen buiten de invloedssfeer van leefgebied De Meinweg. Het leefgebied geeft een overzicht aan vanaf 1 juli tot 30 juni in het daarop volgend jaar.

Voor de statistiek geven we onderstaand ook weer wat in een kalenderjaar geschoten is.

6.3 Afschot Wild zwijn (leefgebied) van 1 januari tot en met 31 december.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024 (tot 1 okt.)
Afschot totaal				176	223	113
Biggen				67	148	61
Overloper vr.				29	25	18
Overloper keiler				41	18	24
Zeug				36	27	5
Keiler				3	5	5

Tabel 16

6.4 Telgegevens Wild Zwijn (leefgebied de Meinweg)

Wild zwijn totaal

Moment van tellen	Keiler	Zeug	Overloper	Big	Subtotaal
2014, 5 en 6 juni	17	20	35	100	172
2015, 5 en 6 juni	15	24	47	66	152
2016, 16 en 17 juni	4	23	34	103	164
2017, 8 en 9 juni	14	23	41	74	152
2018, 8 en 9 juni	16	26	50	102	194
2019, 14 en 15 juni	14	30	60	98	202
2020 Covid-19					
2021 18 en 19 juni	15	50	49	223	337
2022 10 en 11 juni	15	54	81	111	261
2023 2 en 3 juni.	26	43	38	158	265
2024 31 mei en 1 juni	13	29	64	80	192

Tabel 17

6.5 Afschot gegevens Wild Zwijn (leefgebied de Meinweg) van 1 juli tot en met 30 juni.

Afschot.	Keiler	Zeug	Overloper keiler	Over- loper zeug.	Big	Subtotaal
2017-2018	8	13	14	13	78	126
2018-2019	10	21	10	10	07	158
2019-2020	9	25	12	9	17	172
2020-2021	23	40	14	15	41	333
2021-2022	26	43	20	9	63	361
2022-2023	4	29	44	32	73	182
2023-2024	4	24	15	22	158	223
2024-2025 1 juli – 1 okt.	3	0	20	15	47	85

Tabel 18

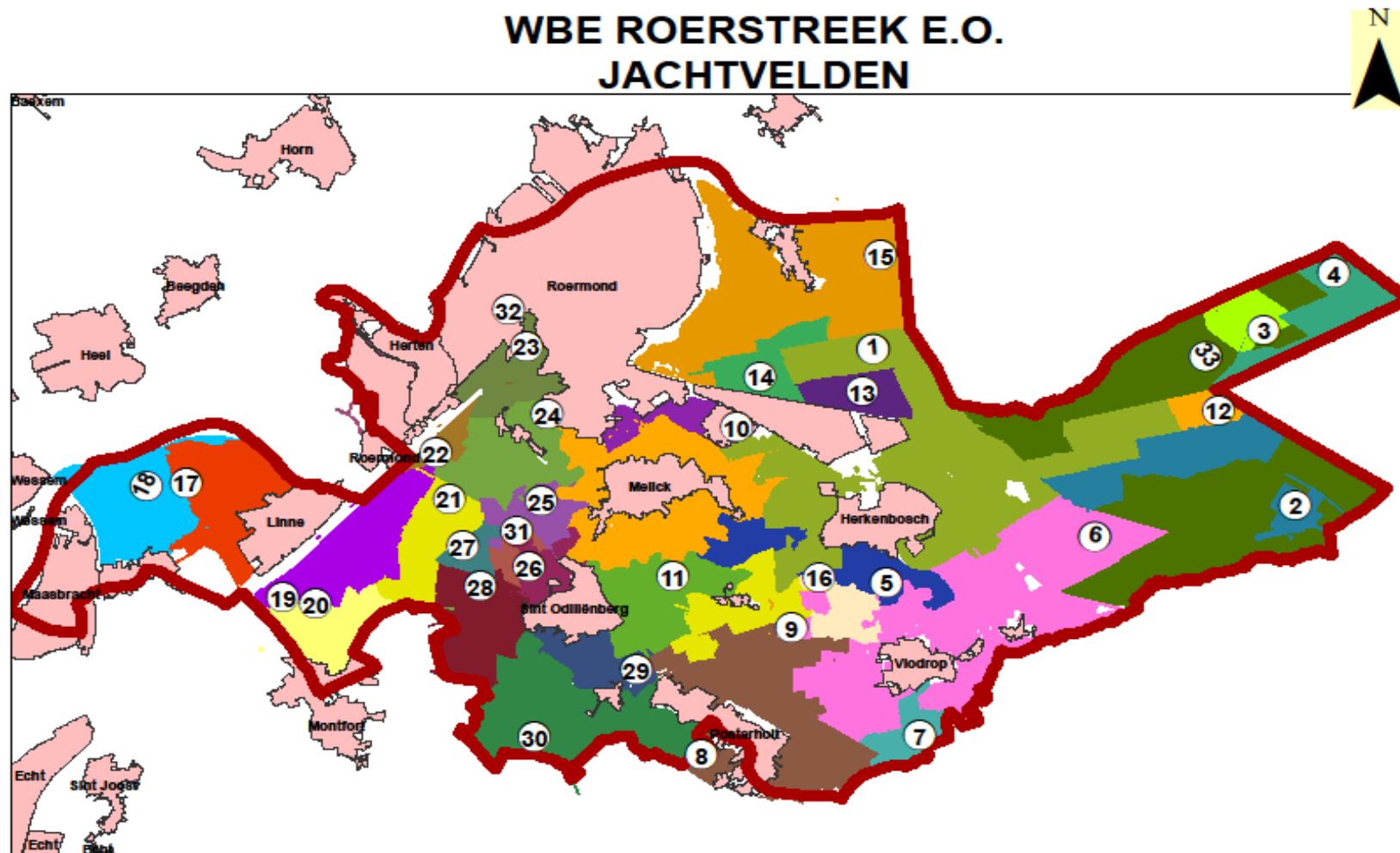

PATRIJZEN

© Bastiaan van Gemert

Bijlage 7. Jachtvelden

NR.	JACHTVELDEN:	HA JACHTVELD
1	241001 St. Hubertus Herkenbosch	941
2	241002 St. Beheer Nationaalpark de Meinweg	270
3	241003 de Lexhy	78
4	241004 De Meinweg	188
5	241005 Kievit	174
6	241006 St. Hubertus Vlodrop	786
7	241007 van Crugten	88
8	241008 St. Hubertus Posterholt	442
9	241009 Paarlo	159
10	241010 Stichting Feit	94
11	241011 De Frymerson	216
12	241012 Jacht en Natuurbelangen Melick	487
13	241013 Stassen Herkenbosch	89
14	241014 Holland	108
15	241015 Faunabeheer Asenray	608
16	241016 Geerling - Tris	85
17	241017 Linnerweerd	242
18	241018 Claus centrale	259
19	241019 Linnerheide-stort	251
20	241020 Montfort	153
21	241021 Linnerveld	160
22	241022 Leropperveld A73	40
23	241023 Jongenhof	155
24	241024 Jagersver. Lerop	216
25	241025 Overen	90
26	241026 Hoosden	69
27	241027 Mortelshof	45
28	241028 Jachtcombinatie St. Odiliënberg	216
29	241029 t Sittert St. Odiliënberg	119
30	241030 Munnichsbos	392
31	241031 Postberg	44
32	241032 Herten en Hambeek	34
33	241033 Staatsbosbeheer (geen lid)	985
	Totaal	8.283

SJOERD SLABBERS

BOSBOUW - GROENVOORZIENING - BOOMVERZORGING

Tel. 06 34003949